EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 16.7.2025
COM(2025) 570 final

SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, EVROPSKEMU SVETU, SVETU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ

Dinamičen proračun EU za prednostne naloge prihodnosti – Večletni finančni okvir za obdobje 2028-2034

{SWD(2025) 570 final} - {SWD(2025) 571 final}

1. UVOD

Večletni finančni okvir za obdobje 2028–2034 bo veliko več kot zgolj finančni načrt. Bo strateški izraz skupne politične ambicije Unije, da uresniči svoje prednostne naloge ter v naslednjem desetletju odločno in enotno nastopa na svetovnem prizorišču. Proračun EU je pogon Unije, ki vedno znova dokazuje svoj preobrazbeni učinek kot gonilna sila za naložbe in rast ter močan izraz evropske solidarnosti. Samo v zadnjih petih letih je proračun EU pomagal reševati življenja in možnosti preživljanja med pandemijo, Uniji omogočil, da je prebrodila energetsko krizo in krizo dobavnih verig, poleg tega pa je podkrepil neomajno podporo Unije Ukrajini.

Čas je, da zgradimo bolj neodvisno Evropo, saj se Unija pri zagotavljanju lastne dolgoročne varnosti in blaginje ne more zanašati samo na druge. Vojna agresija Rusije na mejah Unije, širša geopolitična nestabilnost in nihanja v svetovnih trgovinskih odnosih so bili dramatično opozorilo Evropi. Prisiljeni smo bili na novo ovrednotiti naše strateške prednostne naloge ter hitro ukrepati, da bi zmanjšali odvisnost in odpravili ranljivosti za številne grožnje naši varnosti in načinu življenja. Obnoviti smo morali osredotočenost na konkurenčnost, varnost, obrambo, migracije, prehransko varnost in strateško avtonomijo ter na naše priprave na prihodnjo širitev Unije. Vse to je poglobilo našo zavezanost načelom in vrednotam, ki združujejo Evropo ter Unijo postavljajo za vzor stabilnosti in napredka v nemirnem svetu.

Če želimo našo skupno prihodnost vzeti v lastne roke, moramo Uniji zagotoviti proračun, ki bo ambiciozen tako po obsegu kot po zasnovi. Za ustvarjanje priložnosti za sedanje in prihodnje generacije Evropejcev in Evropejk ter pomoč ljudem v stiski. Za zaščito naših strateških interesov in vrednot. Za izkoriščanje potenciala enotnega trga in za uporabo novih tehnologij za spodbujanje rasti in inovacij. Za doseganje naših podnebnih ciljev in podpiranje podjetij, zlasti malih, ter državljank in državljanov pri prehodu na podnebno nevtralno gospodarstvo. Za zaščito našega okolja, ohranitev naših naravnih virov, spodbujanje krožnost ter okrepitev konkurenčnost in odpornosti Evrope, vključno z odpornostjo v zvezi z vodo. Za zagotovitev naše kolektivne varnosti, ponovno vzpostavitev konkurenčne prednosti Evrope, okrepitev ekonomske, socialne in teritorialne kohezije ter za obvladovanje posledic demografskih trendov. Za okrepitev zunanjih meja EU, upravljanje migracij in zagotovitev dobrega delovanja schengenskega območja. Za zagotovitev, da se bo z zgodovinsko priložnostjo širitve Unija dodatno okrepila. In za vzpostavitev strateških globalnih partnerstev, s katerimi bo Unija postala močan in zanesljiv akter na svetovnem prizorišču, s trdno oporo v načelih mednarodne trgovine, ki temelji na pravilih.

Evropa mora začeti delovati drugače in proračun EU pri tem ni izjema. V času povečane geopolitične in gospodarske negotovosti vladajo velika pričakovanja, da bo Unija našla odgovore na vrsto generacijskih izzivov. Od nas se ni še nikoli toliko zahtevalo in obseg proračuna EU mora biti sorazmeren z vse večjimi odgovornostmi Unije. Vendar naši viri niso neomejeni. Nacionalni proračuni so pod pritiskom in čezmejnih izzivov ne morejo prenesti brez podpore. V prihodnjih letih bo potrebno odplačati skupna posojila, ki podpirajo instrument NextGenerationEU. To pomeni, da moramo v celoti izkoristiti vsak evro v proračunu EU za naložbe na področjih, na katerih je dodana vrednost EU največja, ter za privabljanje zasebnih in javnih naložb.

Unija potrebuje ambicioznejši proračun, ki pa mora biti enostavnejši, prožnejši in bolj strateško usmerjen. Predvsem pa mora proračun EU dosegati konkretne rezultate. To je

prepričljivo sporočilo sodelujočih v obsežnih javnih posvetovanjih Komisije o prihodnjem večletnem finančnem okviru[1], priporočil namenskega evropskega državljanskega foruma[2] in obsežnih kampanj ozaveščanja na evropski, nacionalni, regionalni in lokalni ravni. Zdaj je čas, da se pridobljene izkušnje prenesejo v prakso in se Uniji zagotovi sodoben proračun za hitro spreminjajoč se svet.

Iz izkušenj vemo, da je prilagodljivost bistvenega pomena. Večletni finančni okvir zagotavlja stabilnost in predvidljivost, zaradi katerih je proračun EU tako močno gonilo dolgoročnih naložb. Toda v negotovem in nestabilnem svetu mora imeti tudi proračun EU veliko močnejšo strukturno zmogljivost za prilagajanje nepričakovanim okoliščinam. Proračunski odziv na krize in vedno nove potrebe je bil prepogosto priložnosten in improviziran. To ni dobra podlaga za dolgoročno politiko. Zato Komisija predlaga prožnejši proračun, ki bo bolje opremljen za reševanje tako predvidenega kot tudi nepredvidenega. Vloga Evropskega parlamenta in Sveta pri usmerjanju proračuna bo zagotovila visoko raven političnega nadzora, preglednosti in demokratične odgovornosti v vsakem trenutku.

Komisija si kot še nikoli doslej prizadeva za poenostavitev Evrope, kar mora vključevati proračun EU. V javnih posvetovanjih je bilo potrjeno, da so postali finančni programi EU preveč razdrobljeni, saj med njimi prihaja do prekrivanj, vrzeli in različnih pravil. To ustvarja zmedo ter zmanjšuje njihovo dostopnost, prožnost in učinek. Komisija predlaga racionalizacijo in uskladitev finančnih programov EU, da bo veliko lažje prepoznavati možnosti financiranja, da se bodo ustvarile nove sinergije ter oblikoval smotrn, pregleden in skladen proračun v korist vseh Evropejk in Evropejcev.

Naslednji dolgoročni proračun EU je priložnost, da Evropa ponovno potrdi svojo zavezanost našim skupnim ciljem in vrednotam. Predlogi Komisije so zasnovani tako, da pri naložbah EU sledimo našim političnim prednostnim nalogam, kar omogoča doseganje boljših rezultatov, kot bi jih bile zmožne doseči države članice same. Temeljijo na spoštovanju pravne države in odražajo globoko zavezanost zagotavljanju, da se denar EU smotrno porablja in se pri tem upoštevajo najvišji standardi dobrega finančnega poslovodenja.

Komisija predlaga proračun v višini 1,98 bilijona EUR za obdobje 2028–2034, ki ustreza 1,26 % BND EU. Unija lahko svoje ambicije uresničuje le, če razpolaga z ustreznim proračunom. Ta proračun bo Uniji omogočil, da izkoristi zagon, ki ga je ustvaril instrument NextGenerationEU, ter izpolni naloge in odgovornosti, ki so ji bile zaupane.

Posodobitev financiranja proračuna EU je bistveni del tega svežnja in bo omogočila stabilne nacionalne prispevke kljub povečanju proračuna. Ambiciozen proračun, osredotočen na evropske prednostne naloge, bi moral temeljiti na sodobnejšem evropskem sistemu prihodkov. Komisija v ta namen predlaga okrepljen sveženj novih virov lastnih sredstev, ki vključuje prilagoditve predloga iz leta 2023 o novih virih lastnih sredstev in dodatne kandidate za vire. Prihodki, ki jih bodo ti viri ustvarili, bodo zagotovili, da bo proračun EU skladen z zastavljenimi ambicijami, hkrati pa bo zmožen kriti obveznosti Unije glede odplačila posojil v okviru instrumenta NextGenerationEU.

[1] Naslednji dolgoročni proračun EU (večletni finančni okvir) – izvajanje financiranja EU z državami članicami in regijami.
[2] Evropski državljanski forum o novem evropskem proračunu – Evropska komisija.

Večletni finančni okvir za obdobje 2028–2034 je edinstvena priložnost, da prenovimo naš dolgoročni proračun in ga prilagodimo nenehno spreminjajočemu se svetu. Proračun EU in skupne politike, ki jih podpira, so del tkiva naše Unije. Temeljna načela in cilji, ki od vsega začetka oblikujejo proračun EU, se ne bodo spremenili. Vendar zaradi izzivov, s katerimi se sooča Unija, ne moremo kar obstati pri miru. Če proračun EU in programe, ki se iz njega financirajo, poenostavimo, napravimo bolj prožne in jih strateško uskladimo s prednostnimi nalogami današnjega in jutrišnjega dne, bo Unija opremljena s sodobnim proračunom, ki ji bo omogočal, da zaščiti evropske državljane in državljanke, prispeva k uspešnosti evropskih podjetij in okrepi evropski družbeni model. Ter spodbudi državljane in državljanke, raziskovalce in podjetja iz EU in zunaj nje, da se vključijo v pobudo Izberi Evropo.

Skratka, da zgradimo neodvisno Evropo, ki bo sposobna krojiti lastno usodo.

2. PRORAČUN EU: URESNIČEVANJE PREDNOSTNIH NALOG EU

Novi proračun EU bo **proračun, podprt s politikami**. Naslednja generacija programov financiranja EU mora tvoriti skladno celoto, da bo medsebojno delovanje programov evropsko sodelovanje dvignilo na naslednjo raven na prednostnih področjih, kot so konkurenčnost, varnost, razogljičenje, trajnostnost ter ekonomska, socialna in teritorialna kohezija. Programi prenovljenega proračuna EU so zasnovani tako, da se med seboj dopolnjujejo, kar omogoča kombiniranje sredstev v podporo evropskim prednostnim nalogam v Uniji in po svetu.

I. Spodbujanje blaginje, trajnostnosti in varnosti – prilagojene naložbe in reforme v okviru načrtov za nacionalna in regionalna partnerstva

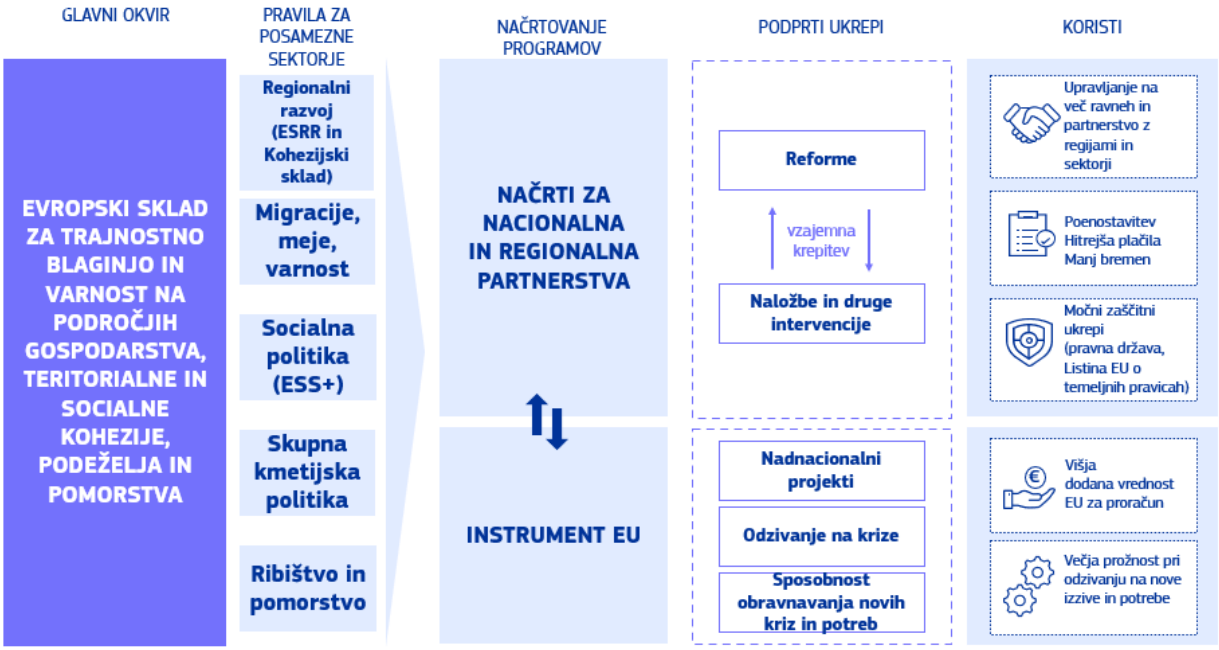

Načrti za nacionalna in regionalna partnerstva bodo sredstva EU, ki jih izvršujejo države članice in regije, združevali v okviru skladnega in prilagojenega postopka načrtovanja, ki

bo v celoti usklajen s skupnimi prednostnimi nalogami Unije. Tako se bo povečal učinek vsakega evra, zagotovila večja prožnost za prilagajanje regionalnim in lokalnim potrebam ter poenostavila pravila za države članice in regije.

Novi načrti za nacionalna in regionalna partnerstva za naložbe in reforme bodo temeljili na izjemnih dosežkih skupnih evropskih politik ter jih okrepili in še povečali njihov učinek. Z navezovanjem partnerstev se bodo povečale sinergije med sedanjimi politikami v podporo evropskim prednostnim nalogam ter okrepila ekonomska, socialna in teritorialna kohezija. Okrepili bodo tudi ukrepe EU za odpravo ovir na notranjem trgu. Načrti bodo s sredstvi v višini 865 milijard EUR (vključno s 50 milijardami EUR iz Socialnega sklada za podnebje) zagotovili nadaljnjo podporo skupnim evropskim politikam s posodobljenim pristopom.

Sredstva za načrte za nacionalna in regionalna partnerstva v obdobju 2028–2034

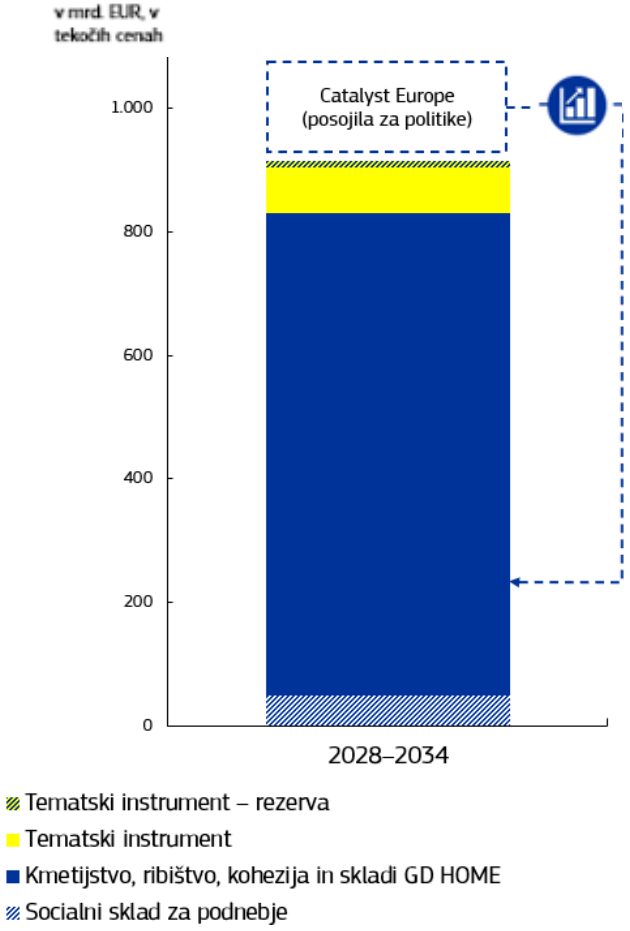

Načrti partnerstev bodo temeljili na evropskih prednostnih nalogah, vendar bodo prilagojeni posebnim potrebam držav članic in regij. Ustrezali bodo glavnim prednostnim nalogam in ugotovljenim izzivom, tudi v okviru evropskega semestra. Načrti bodo zasnovani v partnerstvu z nacionalnimi in regionalnimi organi ter skupna pa bo tudi odgovornost zanje. Novi sistem zagotavljanja rezultatov bo upošteval raznolikost držav članic in jim omogočil prožnost pri razvoju nacionalnih, sektorskih ter, če je ustrezno, regionalnih in teritorialnih poglavij, kot že na podlagi veljavnih pravil, odvisno od ustavnih struktur in tradicij posamezne države članice. V okviru partnerstev se bo zagotavljala ciljno usmerjena podpora

vsem politikam EU za pokritje nujnih potreb, kot so izzivi, s katerimi se soočajo vzhodne obmejne regije, ki jih je vojna agresija Rusije proti Ukrajini najbolj prizadela. Na splošno poudarek partnerstev ne bo v tolikšni meri na tem, *kako* je treba doseči skupne cilje, temveč bolj na tem, *kaj* je treba doseči, pri čemer bo zagotovljeno popolno spoštovanje načela subsidiarnosti.

Načrti za nacionalna in regionalna partnerstva bodo združili 14 obstoječih skladov ter zagotavljali njihovo skladnost in skupno načrtovanje programov zanje, hkrati pa upoštevali njihove posebnosti. To bo racionaliziralo kompleksne procese načrtovanja programov, skrajšalo dolgotrajne postopke njihovega potrjevanja in ustvarilo nove priložnosti za sinergije.

- **Kmetijstvo in podeželska območja bodo še naprej deležni prednostne obravnave, saj krepijo strateško avtonomijo EU, njeno prehransko varnost in trajnostnost**. Partnerstva so priložnost za razvoj skupne kmetijske politike v smeri enostavnejšega in bolj ciljno usmerjenega okvira politike z večjim učinkom, da se poišče pravo ravnovesje med spodbudami, naložbami in pravili. Kmetom se bo še naprej zagotavljala predvidljivost in stabilnost glede dohodkovne podpore iz proračuna EU, poleg tega pa bodo imeli dodatne možnosti za vlaganje in sodelovanje v skupnih ukrepih za podeželska območja. Države članice bodo lahko dosegale sinergije za boljše reševanje izzivov, s katerimi se spopadajo kmetje in podeželske skupnosti, ter ustvarile priložnosti za mlade kmete in spodbujale generacijsko pomladitev, ob tem pa dolgoročno zagotavljale prehransko varnost. EU bo okrepila promocijo kmetijskih proizvodov EU, da bi ustvarila nove tržne priložnosti. Zaradi vse večje negotovosti na kmetijskih trgih bo EU zaščitila kmete in stabilizirala trge v času motenj na trgu prek enotne varnostne mreže.

- **Okrepljena in posodobljena bo kohezijska politika, v središču katere bodo regije**. Še naprej bo podpirala temeljna načela partnerstev, upravljanja na več ravneh in lokalnega ukrepanja. Delovala bo v sinergiji z drugimi politikami, imela koristi od večjega učinka zaradi ciljne usmerjenosti naložb in reform, hkrati pa bo še naprej spodbujala bolj povezano Evropo, pri čemer bo vsem Evropejcem in Evropejkam, ne glede na to, kje živijo, zagotavljala dostop do gospodarskih priložnosti in boljše kakovosti življenja. Manj razvitim regijam bo pomagala nadoknaditi zaostanek in regijam pravičnega prehoda zagotoviti, da nihče ne bo zapostavljen. Posebno pozornost bo namenila najbolj oddaljenim regijam ter pri tem upoštevala njihove edinstvene izzive in potencial.

- **Moč Evrope se krepi z opolnomočanjem njenih državljank in državljanov, zato bosta v središču načrtov podpiranje ljudi in evropski socialni model. Socialni cilj v višini 14 % se bo uporabljal za načrte za nacionalna in regionalna partnerstva za usmerjanje znatnih naložb** v izvajanje evropskega stebra socialnih pravic, s čimer se bo podpiralo kakovostno zaposlovanje, spretnosti, socialno vključenost in urejanje stanovanjske problematike v vseh državah članicah, regijah in sektorjih.

- **S partnerstvi se bo zagotovilo prilagajanje podpore EU za izzive na področju migracij, upravljanja meja in varnosti potrebam vsake države članice in njenih regij.** Povezava med reformami in naložbami bo države članice močneje spodbudila k izvajanju pakta o migracijah in azilu ter strategije notranje varnosti EU. Instrument EU bo zagotovil prožen skupen odziv EU na pereče potrebe in nove izzive.

- **Ribištvo bo ostalo vir preživljanja naših obalnih skupnosti in gospodarstev.** V okviru partnerstev bodo tesneje povezane ribiška politika in politika EU, ki temelji na oceanih,

kohezija in skupna kmetijska politika, da bi zagotovili močnejšo podporo ribičem in ženskam, hkrati pa prispevali k spodbujanju gospodarskih dejavnosti, kot so akvakultura, turizem in ladijski promet, ustvarjanju delovnih mest in izboljšanju možnosti preživljanja v obalnih regijah.

Načrti za nacionalna in regionalna partnerstva bodo v navezi z drugimi programi EU Uniji pomagali, da ostane zvesta zavezi za razogljičenje Evrope do leta 2050. Naložbe in reforme, ki jih podpira posamezen načrt, bodo spodbudile inovacije, povečale odpornost na vplive podnebnih sprememb, izboljšale povezljivost in Evropi pomagale, da postane bolj energetsko neodvisna. Podpirale bodo podjetja ter državljane in državljanke v vseh delih Unije pri reševanju izzivov in izkoriščanju priložnosti prehoda na čisto gospodarstvo, pri čemer bodo zagotavljale, da nihče ne bo prezrt.

Financiranje migracij in upravljanja meja v proračunu za obdobje 2028–2034

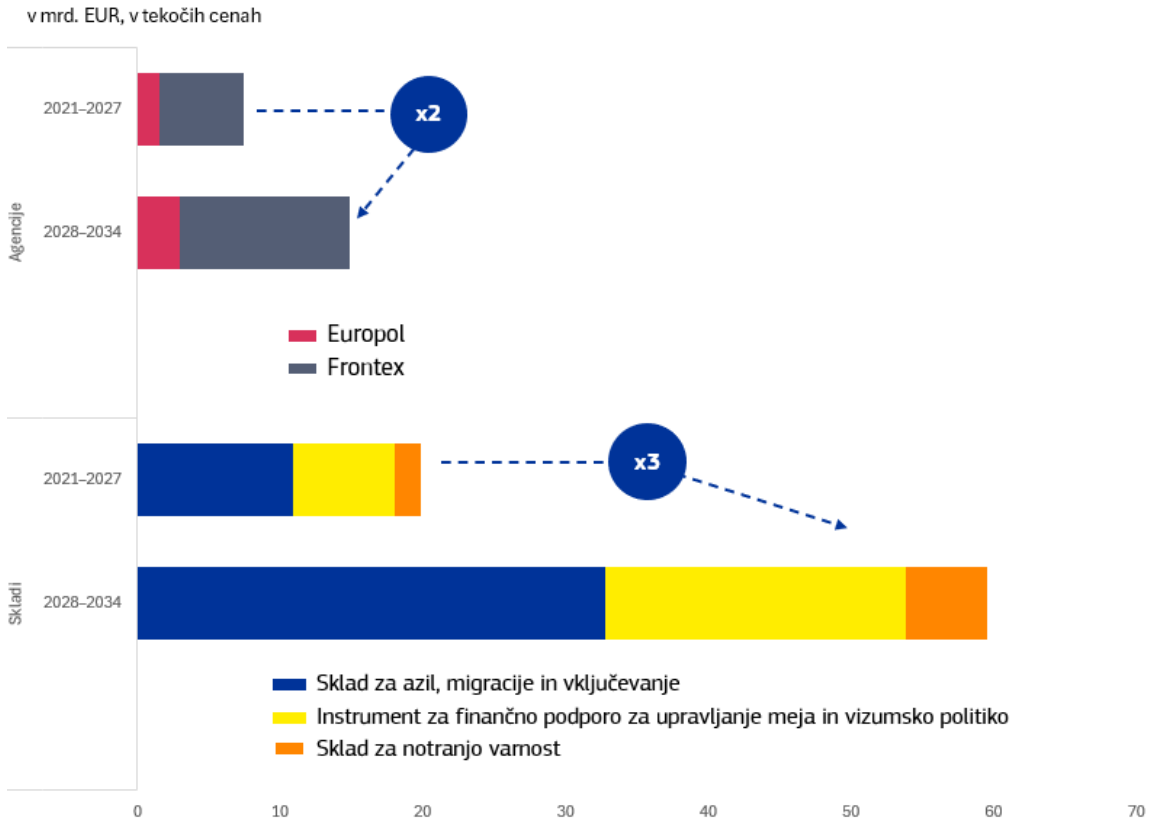

Izvajanje na podlagi rezultatov ter kombiniranje naložb in reform, ki se vzajemno krepijo, bosta povečala učinek in stroškovno smotrnost. Plačila bodo pogojena z izpolnitvijo mejnikov in ciljev naložb in reform, povezanih z dogovorjenimi prednostnimi nalogami. Na ta način naj bi se financiranje in rezultati zagotavljali hitreje in učinkoviteje. Tako se bomo lahko osredotočili na to, kar je pomembno: na rezultate porabe sredstev EU. Z zanesljivo ureditvijo revizij in kontrole bo zagotovljeno, da se bodo načrti za partnerstva izvajali v skladu z najvišjimi standardi dobrega finančnega poslovodenja.

O načelih pravne države in Listini o temeljnih pravicah se ne pogajamo. Uredba o pogojevanju s pravno državo[3] se bo še naprej uporabljala za celoten proračun EU (glej oddelek 5). Načrti za nacionalna in regionalna partnerstva bodo okrepili povezavo med priporočili iz poročila o stanju pravne države in finančno podporo. Če država članica izgubi sredstva zaradi vztrajnih kršitev načela pravne države ali Listine o temeljnih pravicah, bodo ta na voljo za uporabo v programih v okviru neposrednega ali posrednega upravljanja, zlasti tistih, ki prispevajo k podpiranju evropske demokracije, civilne družbe, vrednot Unije ali boju proti korupciji.

Instrument EU bo podpiral izvajanje na nacionalni in regionalni ravni. Namenjen bo podpori ukrepov, s katerimi se rezultati učinkoviteje dosegajo na ravni Unije in ki dopolnjujejo projekte, ki jih izvajajo države članice in regije. To vključuje izvajanje izključnih pristojnosti Unije na področjih, kot so ohranjanje morskih bioloških virov v okviru skupne ribiške politike, podpiranje oceanske politike, spodbujanje socialnih ukrepov in naložb v socialne infrastrukture in socialno gospodarstvo na ravni EU, tudi z uporabo jamstvenih instrumentov, ter spodbujanje medregionalnega ali medmestnega sodelovanja. Instrument bo pomagal pri odzivanju na naravne nesreče in nesreče, ki jih povzroči človek, in sicer z ustvarjanjem sinergij z drugimi področji politike, ki jih zajemajo partnerstva, kot je kmetijstvo. Nedodeljena rezerva bo omogočila nadaljnji odziv na nepričakovane dogodke in nesreče v državah članicah, če druge možnosti za prožno uporabo nacionalnih in regionalnih dodelitev sredstev ne bi zadostovale.

EU bo še naprej z namenskim instrumentom odločno podpirala **turško skupnost na Cipru**.

II. Krepitev evropske konkurenčnosti: Evropski sklad za konkurenčnost in program Obzorje Evropa

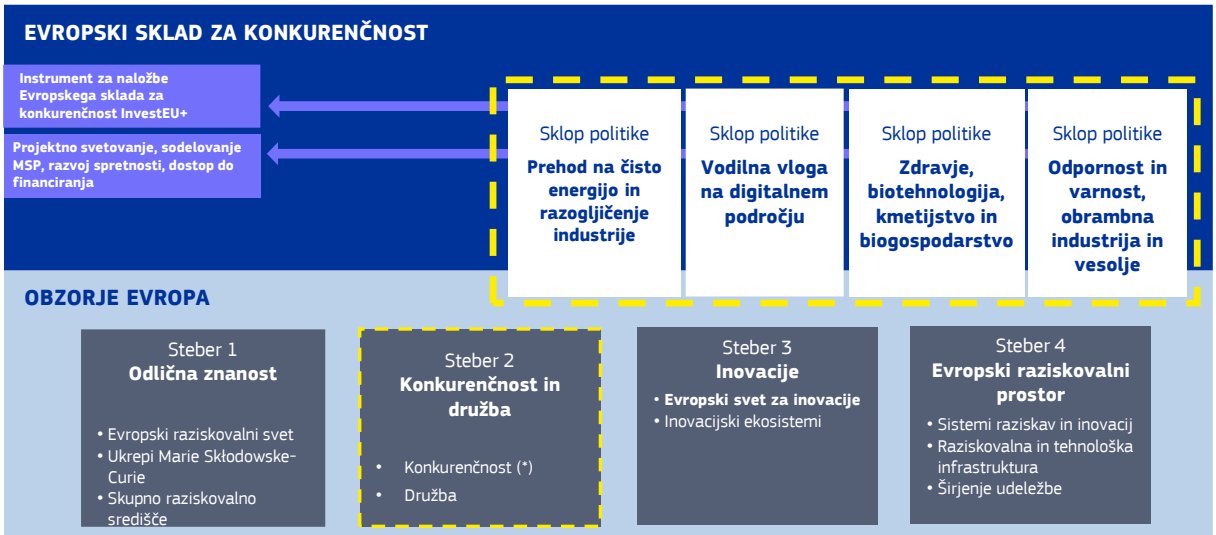

(*) Sodelovalne raziskave in inovacije v skladu z dejavnostmi v okviru Sklada za konkurenčnost

[3] Uredba (EU) 2020/2092 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2020 o splošnem režimu pogojenosti za zaščito proračuna Unije.

Novi Evropski sklad za konkurenčnost bo v sinergiji s programom Obzorje Evropa evropskim inovatorjem zagotavljal nepretrgano podporo, vse od faze raziskav do uvajanja, od zamisli do zagonskih podjetij in podjetij v razširitveni fazi. Spodbudil bo izvajanje kompasa za konkurenčnost in Uniji pomagal pri izgradnji konkurenčne prednosti v strateških sektorjih, tudi s podporo večdržavnim in čezmejnim projektom z visoko dodano vrednostjo EU. S tem bo spodbujal blaginjo in ustvarjanje visokokakovostnih delovnih mest.

Naslednji dolgoročni proračun EU mora korenito spremeniti evropsko podporo konkurenčnosti. Evropa je zibelka inovacij, znanstvenega napredka in podjetništva ter se ponaša z vrhunsko industrijo. Vendar konkurenčnost in gospodarsko varnost Evrope otežujejo ovire za enotni trg, razdrobljeni kapitalski trgi, nezadostna digitalizacija, nelojalna mednarodna konkurenca, visoke cene energije, pomanjkanje spretnosti in delovne sile, šibek prenos raziskav v tržne rezultate ter ovire pri povezovanju projektov in financiranja.

Evropa se mora izboljšati pri ustvarjanju pogojev za uspeh in širitev svojih najboljših projektov in podjetij, kot je poudarjeno v poročilih Draghija[4] in Lette[5] ter v kompasu za konkurenčnost[6]. Kot je navedeno v dogovoru o čisti industriji, bo bistveno združiti razogljičenje in gospodarsko rast z dostopnimi cenami energije, podporo čistim proizvodom, izdelanim v EU (z aktom o pospeševanju razogljičenja industrije), visokokakovostnimi delovnimi mesti in okrepljenim financiranjem, tudi prek banke za razogljičenje industrije. Osrednji cilj mora biti tudi krepitev gospodarske varnosti Evrope, tj. zagotoviti, da ključni sektorji ostanejo odporni in konkurenčni glede na geopolitične in tehnološke spremembe. EU mora poleg tega prednostno obravnavati naložbe v tehnologije prihodnosti, ki so ključne za prihodnost, kot so vesolje, umetna inteligenca in kvantna tehnologija. Da bi Evropa ostala konkurenčna, avtonomna in varna, mora zgraditi vrhunsko in varno digitalno infrastrukturo, kot so visokozmogljiva omrežja in gigatovarne umetne inteligence.

Evropski sklad za konkurenčnost bo s skupnimi sredstvi v višini 409 milijard EUR, vključno s programom Obzorje Evropa, zagotovil doslej največjo spodbudo pri proračunski podpori EU za raziskave, inovacije, razvoj in uporabo[7].

Novi Evropski sklad za konkurenčnost bo privabil naložbeno zmogljivost na ravni EU za pospešitev razširitve, proizvodnje in uporabe strateških tehnologij v Evropi. Postal bo ključno orodje za krepitev konkurenčnosti evropskih podjetij in industrijske baze EU, tudi s podpiranjem tehnologij, izdelkov in storitev, proizvedenih v Evropi. Sklad bo nadomestil sedanjo kopico prekrivajočih se programov. Deloval bo na podlagi enotnih pravil in bo močno poenostavil in pospešil financiranje EU, tudi za mala podjetja. Tako bo lahko EU vlagala, kjer je to pomembno, in vlagala učinkovito. Izbira, ocenjevanje in dodeljevanje v okviru sklada se bodo izvajali po poenostavljenih in hitrih postopkih, poleg tega bodo zagotovljene poenostavljene zahteve glede poročanja za prejemnike sredstev EU, kar bo nosilcem projektov omogočilo hitrejše financiranje.

---

[4] Draghi, M. (2024), "A competitiveness strategy for Europe" (Strategija konkurenčnosti za Evropo).
[5] Letta, E. (2024) "Much more than a market" (Veliko več kot trg).
[6] Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij, Kompas za konkurenčnost za EU (COM(2025) 30 final).
[7] Z dodatno podporo, ki jo zagotavljajo sklad za inovacije, Evropski sklad za konkurenčnost in Obzorje Evropa, to skupaj znaša 450,8 milijarde EUR.

Na podlagi priporočila iz poročila o prihodnosti evropske konkurenčnosti se bo Evropski sklad za konkurenčnost osredotočil na javne dobrine EU. Sklad bo podpiral področja, ki so ključna za konkurenčnost EU: prehod na čisto energijo in razogljičenje, vodilno vlogo na digitalnem področju, odpornost in varnost, obrambno industrijo in vesolje ter zdravje, biotehnologijo, kmetijstvo in biogospodarstvo. V njegovem okviru bodo na voljo tudi svetovalne storitve za nosilce projektov.

Javne naložbe na evropski ravni so poglavitni katalizator zasebnih naložb. Evropski sklad za konkurenčnost bo ponujal celovit nabor orodij za financiranje, namenjenih privabljanju zasebnih naložb. To bo omogočilo, da bo imel vsak izbran projekt dostop do najprimernejše oblike podpore, bodisi nepovratnih sredstev bodisi posojil, javnih naročil ali finančnih instrumentov, vključno s kapitalsko udeležbo. Ključno je, da bo dokazana zmogljivost **programa InvestEU** spodbudila javne in zasebne naložbe v prednostne sektorje EU, pri čemer bodo tesno sodelovali izvajalski partnerji, tj. Evropska investicijska banka in druge nacionalne spodbujevalne banke. Sklad bo podpiral tudi javno-zasebna partnerstva, vključno s pomembnimi projekti skupnega evropskega interesa.

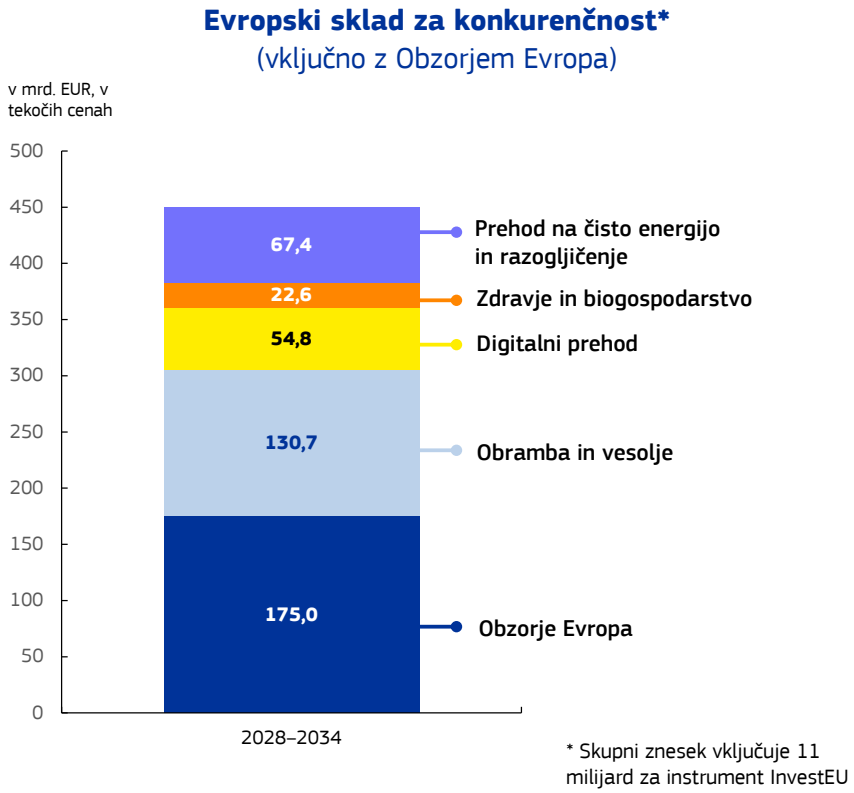

Svetovno znani program Obzorje Evropa za raziskave in inovacije bo še naprej vlagal v prelomne temeljne in skupne raziskovalne projekte ter disruptivne inovacije na strateških področjih. Deloval bo kot samostojen program, tesno povezan z Evropskim skladom za konkurenčnost prek integriranih delovnih programov za skupne raziskave z enotnimi pravili. Novi program Obzorje Evropa bo poenostavljen in okrepljen, kar bo omogočilo hitrejšo in bolj strateško porabo EU v skladu z jasnejšimi pravili in preglednejšimi postopki za prijavitelje in deležnike. Podpiral bo medsektorske ukrepe na področju temeljnih raziskav, pri čemer se bo opiral na uveljavljeni pristop, ki temelji na odličnosti, in pripravil prihodnja gonila rasti in vodilne vloge na področju tehnologije. Program Obzorje Evropa se

bo opiral na štiri stebre: odlična znanost, konkurenčnost in družba, inovacije ter evropski raziskovalni prostor. Razširjeni Evropski raziskovalni svet bo spodbujal temeljno znanost, Evropski svet za inovacije pa bo okrepljen pri podpori zagonskim podjetjem. Program Euratoma za raziskave in usposabljanje bo financiral jedrske raziskave in usposabljanje ter prispeval k projektu ITER za fuzijsko energijo.

III. Vzpostavitev evropske obrambne unije

Novi dolgoročni proračun EU bo evropsko obrambno unijo dvignil na naslednjo raven. Gre za nujno prednostno nalogo v času vse večjih groženj in negotovosti. Financiranje iz Evropskega sklada za konkurenčnost, načrtov za nacionalna in regionalna partnerstva, instrumenta za povezovanje Evrope in zunanjega financiranja skupaj bo ustvarilo doslej največjo evropsko dodano vrednost za nacionalne obrambne izdatke.

Prihodnji proračun EU mora dati nov zagon oblikovanju resnične evropske obrambne unije. Ker se je z vojno agresijo Rusije proti Ukrajini vojna vrnila na evropsko ozemlje, je bila v okviru sedanjega dolgoročnega proračuna EU okrepljena zmogljivost Unije za financiranje obrambne pripravljenosti. To je vključevalo novi akt v podporo proizvodnji streliva in instrument za skupno javno naročanje na področju obrambe ter okrepitev evropskega mirovnega instrumenta.

V beli knjigi o evropski obrambi – Pripravljenost 2030 je določeno, kaj lahko Unija stori za podporo in usklajevanje prizadevanj držav članic za okrepitev obrambne tehnološko-industrijske baze in splošne obrambne pripravljenosti EU. V tem okviru bodo imele države članice dodaten proračunski manevrski prostor za povečanje obrambnih odhodkov, vključno z dodatnimi posojili, financiranimi s skupnim izposojanjem (instrument za varnostne

ukrepe za Evropo[8]). Vendar pa to ni dovolj. Naslednji proračun mora utreti pot novemu obdobju strateških naložb v evropske obrambne zmogljivosti in pripravljenost za obrambo, vključno s skupnim razvojem evropskih kritičnih obrambnih zmogljivosti. Posebna prednostna naloga bo odzivanje na izzive, s katerimi se soočajo države članice, ki so najbolj izpostavljene konvencionalnim vojaškim grožnjam, in sicer s skupnimi projekti, kakršen je ščit na vzhodni meji.

Evropski sklad za konkurenčnost bo zagotovil znatno podporo naložbam v obrambo, varnost in vesolje. Komisija predlaga, da se financiranje v primerjavi s sedanjim finančnim okvirom znatno poveča. To je tudi velik korak naprej v pristopu, saj zagotavlja podporo tekom naložbene poti od raziskav do razvoja, proizvodnje in uvajanja v okviru enotnega instrumenta ter prispeva k zmanjševanju tveganosti skupnih obrambnih projektov. To bo okrepilo usklajevanje prek podpore tehnologiji z dvojno rabo in kibernetski varnosti. EU bo še naprej nadgrajevala svoje vesoljske sisteme, zlasti Galileo, EGNOS, Copernicus in IRIS², hkrati pa razvijala nove zmogljivosti za soočanje z izzivi dvojne rabe, vključno z javno storitvijo opazovanja Zemlje ter določanjem položaja, navigacijo in določanjem časa z uporabo satelitov v nizki zemeljski tirnici.

Vključitev obrambnega in vesoljskega financiranja v Evropski sklad za konkurenčnost prinaša več koristi. Prvič, zagotavlja dosledna pravila za upravičence in olajšuje dostop do financiranja. Drugič, izkorišča sinergije med podporo obrambni in vesoljski industriji, saj ti ponujata priložnosti za medsebojno bogatenje, hkrati pa zagotavlja stalno in močno podporo naložbam EU v vesoljsko infrastrukturo in ključna evropska vesoljska sredstva. Tretjič, zagotavlja dostop do celotnega sklopa finančnih orodij, ki bodo na voljo v okviru Evropskega sklada za konkurenčnost, da se zagotovi bolj prilagojen pristop.

Države članice in regije bodo lahko podprle tudi naložbe in reforme na področju obrambnih zmogljivosti in varnostnih projektov Unije, in sicer s financiranjem v okviru načrtov za nacionalna in regionalna partnerstva, v skladu s prednostnimi nalogami EU in v sinergiji s financiranjem na ravni EU. Taki ukrepi bodo prispevali h konkurenčnosti evropske obrambne in varnostne tehnološko-industrijske baze ter k podpiranju pripravljenosti, odkrivanja groženj in odzivanja Unije na krize, vključno s krepitvijo kibernetske varnosti in zagotavljanjem odpornosti kritične infrastrukture. Države članice bodo lahko financirale tudi nacionalne dele vseevropskih prometnih omrežij, nacionalna omrežja za prenos in distribucijo energije ter pomembne projekte skupnega evropskega interesa (tudi na področju obrambe) v okviru načrtov za nacionalna in regionalna partnerstva.

[8] Uredba Sveta (EU) 2025/1106 z dne 27. maja 2025 o vzpostavitvi instrumenta za varnostne ukrepe za Evropo (SAFE) s krepitvijo evropske obrambne industrije.

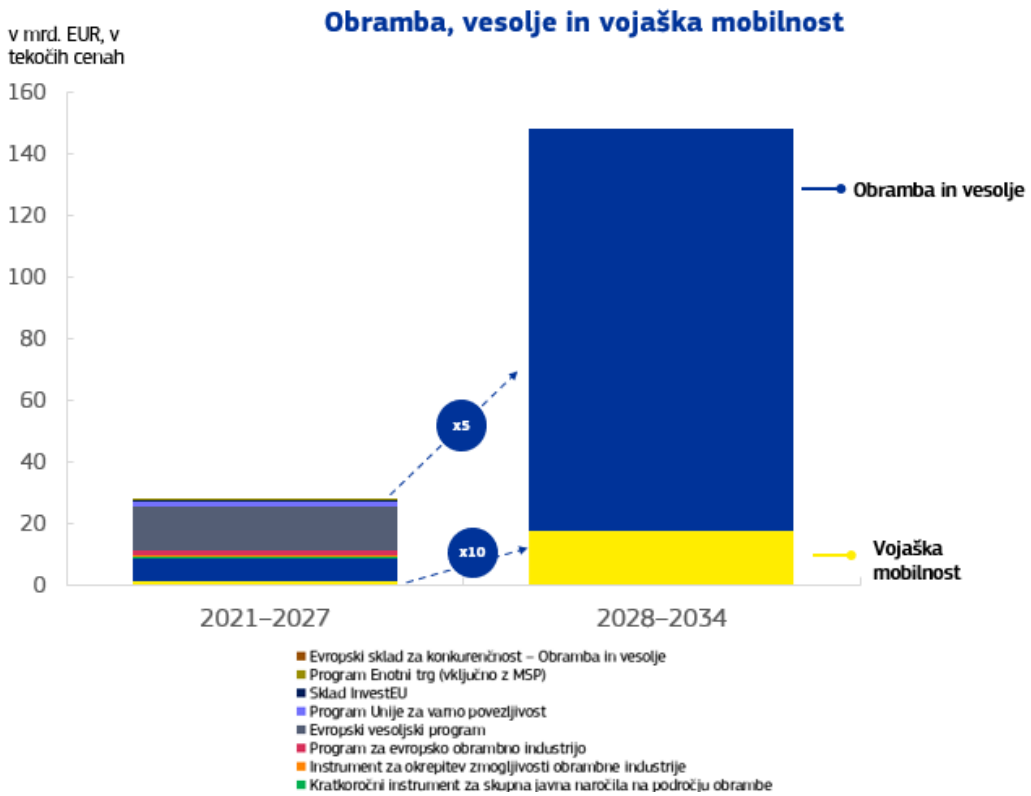

Ruska vojna agresija proti Ukrajini je pokazala, kako pomembno je vlagati v vojaško mobilnost, da bi se lahko sile držav članic hitro in v zadostnem obsegu odzvale na krize, ki so izbruhnile na zunanjih mejah EU in zunaj njih. Okrepljen Instrument za povezovanje Evrope bo zato povečal osredotočenost na koridorje za vojaško mobilnost in čim bolj povečal sinergije z drugimi naložbami v prometno omrežje. Naložbe bodo podpirale prevoz vojakov in opreme prek železnic, cest, letališč, pomorskih pristanišč, celinskih plovnih poti in multimodalnih terminalov.

Evropski mirovni instrument bo še naprej deloval kot zunajproračunski instrument, ki bo prispeval k prizadevanjem Unije za ohranjanje miru, preprečevanje konfliktov in krepitev mednarodne varnosti. Iz instrumenta se bodo financirali ukrepi, ki jih sprejme Svet v okviru dveh stebrov: skupnih stroškov vojaških operacij in misij ter ukrepov pomoči[9]. Glede na hitro spreminjajoče se geopolitično okolje bi moral biti instrument sposoben še naprej podpirati partnerje po vsem svetu v časovnem okviru naslednjega finančnega okvira, vključno z Ukrajino, in bi ga bilo treba okrepiti s 30,5 milijarde EUR.

[9] V skladu s Sklepom Sveta (SZVP) 2021/509.

IV. Krepitev evropskega enotnega trga

Enotni trg je eden od ključnih dosežkov Unije. Vendar je nedavna strategija za enotni trg[10] ponovno pokazala, da enotni trg še zdaleč ni dokončan. Dodana vrednost naložb iz proračuna EU je največja, če prispeva k odpravljanju ovir in ustvarjanju povezav. To je bilo upoštevano ob snovanju novega proračuna EU.

Proračun EU je vedno podpiral širitev in poglabljanje evropskega enotnega trga. To počne s skupnimi politikami, kot sta kohezijska in skupna kmetijska politika, pa tudi z naložbami v fizično infrastrukturo, ki udejanjajo vseevropska omrežja, in naložbami v upravno infrastrukturo, ki ustvarjajo pogoje za uspeh enotnega trga.

Novi Instrument za povezovanje Evrope bo financiral dokončanje vseevropskih omrežij in spodbujal čisti prehod EU na področju energije in prometa. Ruska vojna agresija proti Ukrajini in potreba po odpravi odvisnosti od ruskih fosilnih goriv sta poudarili ključni pomen prave energetske unije in dobro povezanih infrastrukturnih omrežij EU. Vendar je bil napredek na področju ključne infrastrukture, kot so čezmejne železniške povezave in povezovalni daljnovodi, prepočasen. Instrument bo dal nov zagon tem bistvenim naložbam v odpornost in varnost Evrope, tudi s podpiranjem projektov v najmanj povezanih delih Unije, kot so otoki in najbolj oddaljene regije. Vlagal bo v čezmejne povezovalne daljnovode in omrežja, čezmejne prometne povezave, odobalna omrežja, infrastrukturo za obnovljive vire energije in shranjevanje te energije ter alternativna goriva, s čimer bo podpiral podnebne ambicije Unije. Instrument bo financiral civilno-vojaške prometne projekte z dvojno rabo, da se omogoči nemotena **vojaška mobilnost** po vsej EU, kar je predpogoj za močnejšo in bolje pripravljeno evropsko obrambno unijo.

[10] Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Enotni trg: naš evropski domači trg v negotovem svetu, COM(2025) 500.

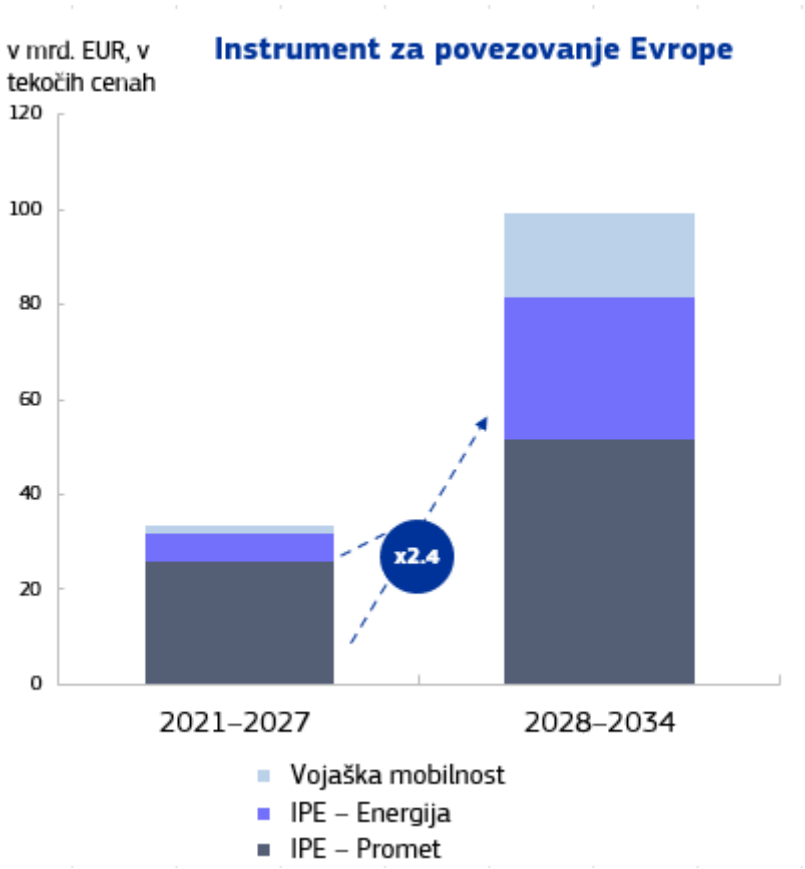

Novi program Enotni trg bo združil ukrepe, podprte iz proračuna EU, za odpravo čezmejnih in meddržavnih ovir ter spodbujanje sodelovanja med nacionalnimi upravami. Prispeval bo k izvrševanju zakonodaje EU o enotnem trgu in politike konkurence, k ukrepom za standardizacijo, varstvu potrošnikov in sodelovanju med statističnimi organi na področju visokokakovostne statistike v podporo oblikovanju, spremljanju in ocenjevanju vseh politik Unije. Poleg tega bo odpravil preostalo razdrobljenost financiranja EU na tem področju, da bi podprli sodelovanje med nacionalnimi upravami in zmanjšali upravno breme na področju carine, obdavčevanja in boja proti goljufijam, ki so ključnega pomena za učinkovito delovanje enotnega trga. Prispeval bo tudi k izvajanju carinske reforme EU, ko bo sprejeta, ter unije prihrankov in naložb.

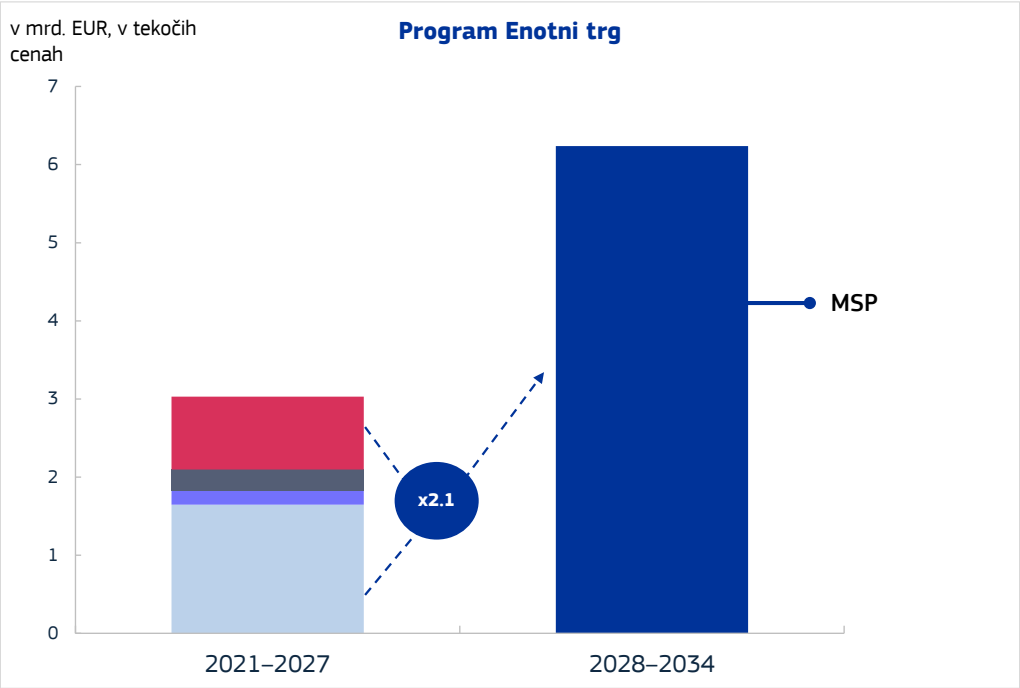

V. Močna Evropa v negotovem svetu: instrument Globalna Evropa

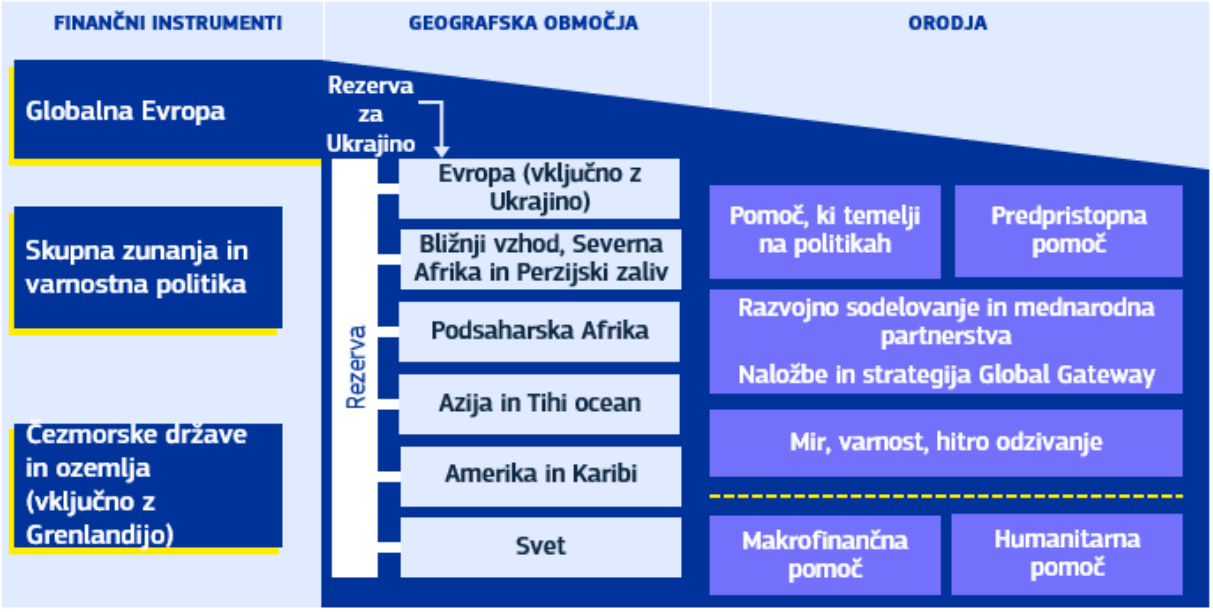

Instrument Globalna Evropa bo sredstva EU bolj strateško usmeril v ključne prednostne naloge, pri čemer bo podporo prilagodil potrebam evropskih partnerjev in interesom Unije ter se prilagajal prožno glede na razvoj lokalnih, regionalnih in svetovnih razmer. Zagotovil bo močno podporo državam kandidatkam na njihovi evropski poti in spodbujal stabilnost v neposrednem sosedstvu Unije. Instrument Globalna Evropa bo še naprej neomajno podpiral Ukrajino in odziv Unije na izzive, kot so konflikti na Bližnjem vzhodu in obdobje po njih.

Svetovna politična in gospodarska krajina je vedno bolj nestanovitna in nepredvidljiva. Potekajo konflikti in pojavljajo se novi, konkurenca je nelojalna, gospodarska in geopolitična naravnanost mednarodnih akterjev pa agresivnejša. Drugi dejavniki, kot so podnebne spremembe, migracijski pritiski in varnostne grožnje, še naprej predstavljajo velike izzive za EU in njene partnerje po vsem svetu.

Glede na to mora EU v naslednjem finančnem okviru preoblikovati in okrepiti svoje financiranje zunanjega delovanja. Zunanje delovanje EU mora biti bolje usmerjeno v naše partnerje in obravnavati nujne potrebe na terenu. Podpirati bi moralo strateške interese Unije na svetovnem prizorišču z usmerjanjem sredstev v ključne politične prednostne naloge in prožnim prilagajanjem spreminjajočim se okoliščinam. Podlaga za ta ukrep bo okrepljen instrument Globalna Evropa v višini 200 milijard EUR. Od tega zneska bi bilo treba za humanitarno pomoč nameniti okvirno 25 milijard EUR.

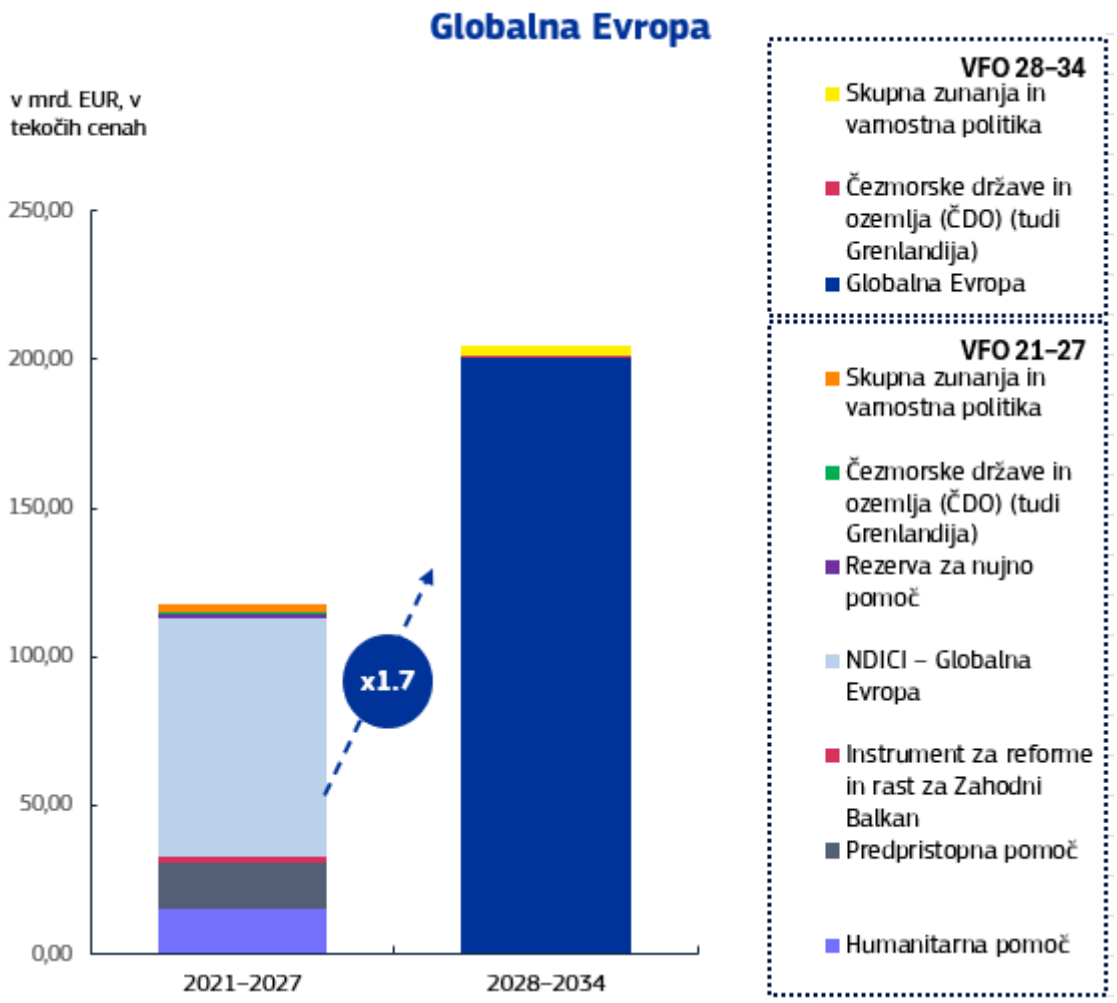

Novi instrument Globalna Evropa bo optimiziral, utrdil in racionaliziral financiranje zunanjega delovanja EU v okviru naslednjega dolgoročnega proračuna. Vsaka makroregija bo imela okvirna dodeljena finančna sredstva za zagotovitev predvidljivosti za partnerje Unije, skupaj s prilagodljivostjo pri prerazporejanju sredstev med sredstvi in mobilizaciji skupnih nedodeljenih rezerv za obravnavanje novih potreb in novih prednostnih nalog. Instrument Globalna Evropa bo vseboval tudi globalni steber za ukrepe, ki so že sami po sebi globalni, na primer financiranje pobud v okviru mednarodnih organizacij, kot so Združeni narodi, in v zvezi z vprašanji, kot so boj proti terorizmu, svetovno zdravje,

kibernetska varnost, tuje manipuliranje z informacijami in vmešavanje, ter mednarodno upravljanje podnebja in oceanov.

Za usmerjanje podpore EU v posamezno makroregijo bodo na voljo vsa orodja politike zunanjega delovanja. Instrument Globalna Evropa bo vključeval večletne programe sodelovanja s partnerji ter ukrepe, ki jih zaradi njihove narave ni mogoče načrtovati, kot so humanitarna pomoč[11] ter potrebe na področju kriz, miru in zunanje politike. Poleg tega bo zagotavljal pomoč na podlagi pogojev politike, vključno z reformami in naložbami. Instrument Globalna Evropa bo EU omogočil uporabo prave kombinacije orodij politike, zasnovanih za najučinkovitejši odziv na spreminjajoče se cilje zunanje politike in posebne potrebe partnerjev EU.

EU bo ponudila celovite, vzajemno koristne partnerske svežnje za učinkovitejše in bolj ciljno usmerjeno financiranje zunanjega delovanja. Partnerski svežnji bodo prilagojeni partnerjem ali regijam, pri čemer se bo mobiliziral ustrezen sklop orodij politike za čim večji učinek EU na terenu, obravnavo strateških interesov EU ter izboljšanje prepoznavnosti in razumevanja zunanjega delovanja EU. Spodbujali bodo **novo evropsko gospodarsko zunanjo politiko**, s čimer se bo okrepila usklajenost z notranjimi prednostnimi nalogami EU, kot so gospodarska varnost, trgovina in konkurenčnost, energetska varnost in razogljičenje, prehranska varnost, upravljanje migracij, prometne povezave, varstvo podnebja in okolja, proizvodnja energije iz obnovljivih virov, povezljivost, ki jo ponujajo zaupanja vredni ponudniki, in dostop do kritičnih surovin.

Širitev je politična in geostrateška nujnost. Dvajset let po največji širitvi v zgodovini EU širitev ostaja ključna naložba v dolgoročno varnost, mir, stabilnost in trajnostno blaginjo v Evropi. Ruska vojna agresija proti Ukrajini je pokazala pomen evropskega povezovanja ter potrebo po širši in močnejši Uniji za reševanje svetovnih izzivov. Unija je trdno zavezana sodelovanju z državami kandidatkami in potencialnimi kandidatkami pri pripravah na pristop ob polnem spoštovanju procesa, ki temelji na dosežkih, in ob trdnem prepričanju, da je njihova prihodnost v Evropski uniji. Instrument Globalna Evropa bo zagotovil bistveno finančno in na politiki temelječo podporo, ki bo državam kandidatkam in potencialnim kandidatkam pomagala na tej poti.

EU bo Ukrajini stala ob strani, dokler bo potrebno. EU bo pomagala Ukrajini, od podpore v pristopnem procesu do dolgoročne obnove. Ta podpora bo vključevala posojila, financirana s skupnim zadolževanjem EU, podprtim z manevrskim prostorom proračuna EU. Podpora Ukrajini se bo izvajala v okviru geografskega stebra Globalne Evrope in se bo glede na obseg in negotovost potreb financirala s sredstvi nad proračunsko zgornjo mejo, iz posebne namenske rezerve.

Instrument Globalna Evropa bodo dopolnjevale druge vrste zunanjega delovanja EU, ki jih je treba iz pravnih razlogov financirati v okviru ločenih programov. Naslednji dolgoročni proračun EU bo okrepil podporo čezmorskim državam in ozemljem[12] ter še naprej financiral ukrepe skupne zunanje in varnostne politike.

---

[11] Uredba Sveta (ES) št. 1257/96 z dne 20. junija 1996 o humanitarni pomoči.

[12] Sklep Sveta (EU) 2021/1764 z dne 5. oktobra 2021 o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj Evropski uniji, vključno z odnosi med Evropsko unijo na eni strani ter Grenlandijo in Kraljevino Dansko na drugi strani (Sklep o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj, vključno z Grenlandijo) (UL L 355, 7.10.2021, str. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1764/oj). 2021/1764.

VI. Vlaganje v izobraževanje, demokracijo in evropske vrednote

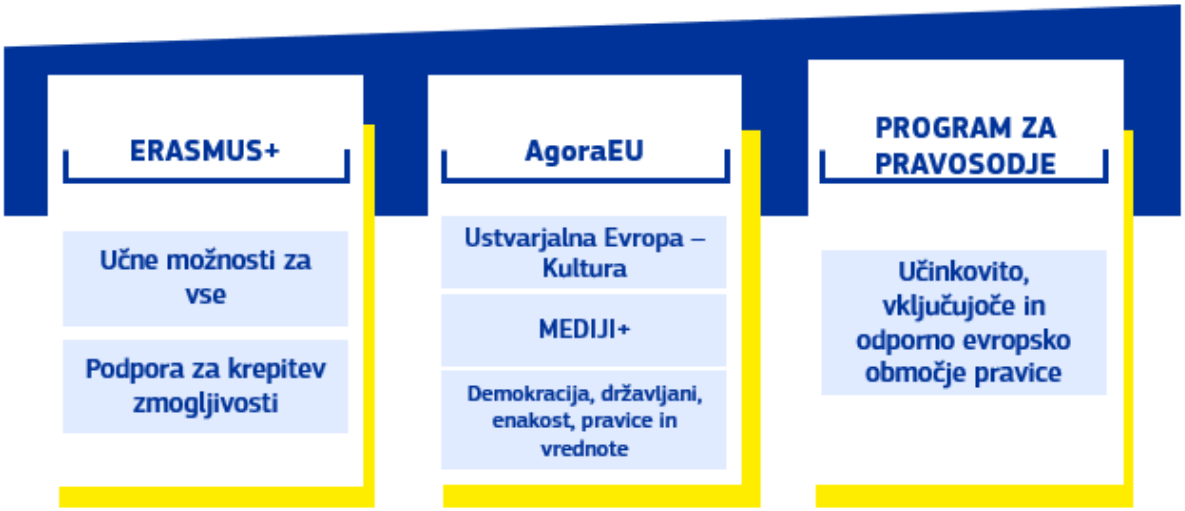

Novi dolgoročni proračun EU bo proračun za vse Evropejce in Evropejke. Povečal bo naložbe v izobraževanje in spretnosti, da bi študentom in delavcem v EU pomagal izkoristiti priložnosti po vsej EU. Še naprej bo spodbujal bogato evropsko kulturno raznolikost, demokratične vrednote in svoboščine. Temeljil bo na spoštovanju pravic in vrednot, ki opredeljujejo našo Unijo.

Podpora izobraževanju, kulturi, medijem in demokratičnim vrednotam je naložba v našo skupno prihodnost. Proračun EU s svojimi programi vodi to podporo. Prispeva k obravnavanju nadnacionalnega sodelovanja za razvoj spretnosti, obravnavanju in spodbujanju občutka državljanstva EU in medsebojnega razumevanja s spodbujanjem vrednot EU, podpiranjem demokratične in družbene odpornosti, kulturne izmenjave, finančne pismenosti in zaupanja vrednega informacijskega prostora.

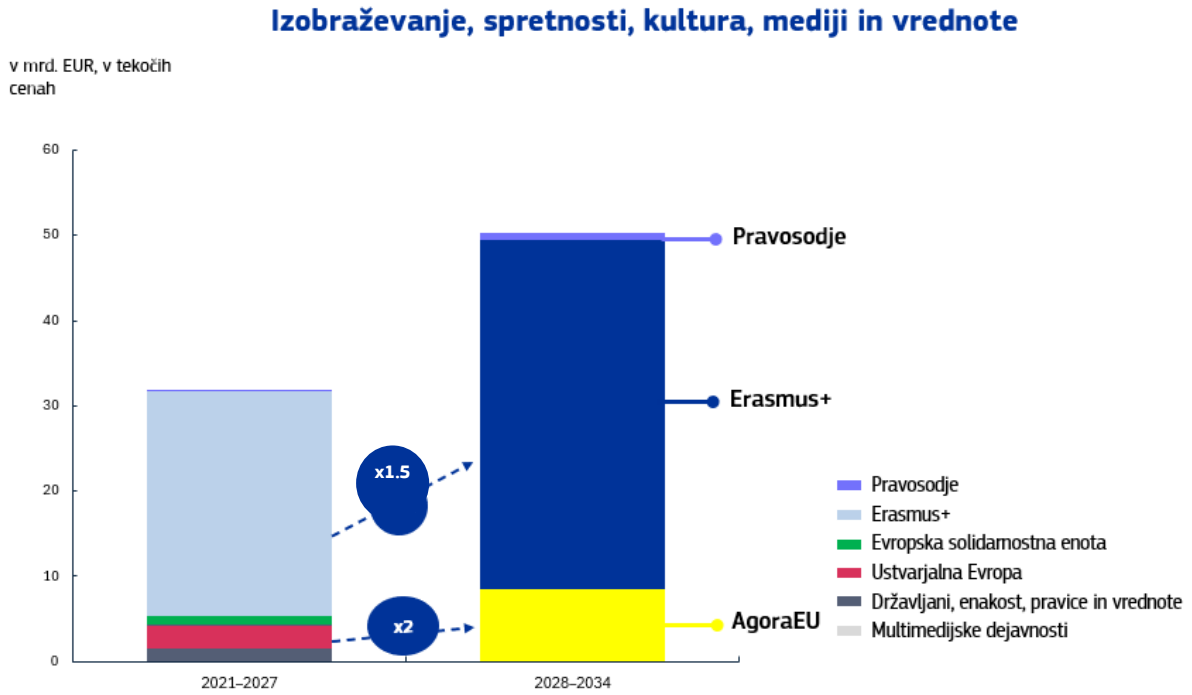

Program Erasmus+, ki združuje sedanji program Erasmus+ in Evropsko solidarnostno enoto, bo okrepljen, kar bo odražalo njegov status enega od najznačilnejših programov EU. Erasmus+ bo še naprej podpiral visokokakovostno izobraževanje in usposabljanje ter pospeševal učno mobilnost mladih za razvoj spretnosti in ustvarjanje skupnih izkušenj. Z naložbami v **mlade, prostovoljstvo in šport** bo Erasmus+ pomagal graditi močnejše in bolj povezane družbe, spodbujal državljansko in demokratično udejstvovanje ter prispeval k socialni koheziji na vseh ravneh. Načrti za nacionalna in regionalna partnerstva bodo prav tako zagotovili močno podporo reformam in naložbam v podporo razvoju spretnosti ter s tem povezani socialni infrastrukturi, ki bodo v celoti usklajene s priporočili za posamezne države.

Novi program AgoraEU bo podpiral stebre močne demokracije, vključno s kulturo, mediji in civilno družbo. Kulturni, ustvarjalni, avdiovizualni in medijski sektor EU je pomemben steber gospodarstva in družbe EU. Avdiovizualni sektor se sooča z močno konkurenco iz tujine in izzivi zaradi okrepljene vloge platform. Na področju novičarskih medijev zmanjševanje medijskega pluralizma in dezinformacije ogrožajo evropski projekt in demokracijo. Evropa se sooča tudi z izzivi, povezanimi z demokratično udeležbo, enakostjo, kulturno raznolikostjo in grožnjami umetniški svobodi. Za uravnoteženje teh trendov ima pomembno vlogo dobro zasnovana in okrepljena finančna podpora na evropski ravni. Kulturna in jezikovna raznolikost, naša kulturna dediščina ter naše skupne vrednote enakosti in demokracije opredeljujejo evropsko identiteto in se bodo v naslednjem dolgoročnem proračunu še naprej podpirale. Združevanje podpore kulturi, medijem in civilni družbi v okviru programa AgoraEU bo upravičencem zagotovilo enostavnejši dostop s skupnimi pravili in ureditvami financiranja.

Program za pravosodje bo prispeval k razvoju učinkovitega, vključujočega in odpornega evropskega območja pravice. Podpiral bo tudi digitalizacijo pravosodja na ravni EU.

VII. Zaščita ljudi ter krepitev pripravljenosti in odpornosti

Novi dolgoročni proračun EU bo zagotovil orodja za izvajanje unije pripravljenosti in strategije ProtectEU[13,14]. Nedavne nesreče in krize, vključno s pandemijo, vojno v Ukrajini in energetsko krizo, ter številne varnostne grožnje so pokazale dodano vrednost usklajenega ukrepanja EU in držav članic za okrepitev pripravljenosti in zaščito naše notranje varnosti. Naslednji dolgoročni proračun EU bo okrepil zmogljivosti EU za preprečevanje, pripravljenost in odzivanje ter vlagal v varno in zanesljivo Evropo.

V Niinistöjevem poročilu[15] so bile izpostavljene številne grožnje, s katerimi se sooča Unija, podana pa so bila tudi konkretna priporočila o tem, kako preprečiti večje krize, ki prizadenejo EU ali nekatere njene države članice, in se nanje odzvati. Prihodnji dolgoročni proračun bo obravnaval vse vidike kriznega upravljanja: preprečevanje, pripravljenost, odzivanje ter okrevanje in nadgradnja nabora orodij EU za pripravljenost, z znatno finančno podporo iz proračuna EU.

Novi mehanizem Unije na področju civilne zaščite ter podpora Unije za pripravljenost in odzivanje na izredne zdravstvene razmere bosta izkoristila sinergije med ukrepi EU na področju civilne zaščite ter pripravljenostjo in odzivanjem na izredne zdravstvene razmere. Komisija za večletni finančni okvir, ki temelji na načelu vgrajene pripravljenosti, predlaga petkratno povečanje financiranja na tem področju, in sicer na 10,7 milijarde EUR. Mehanizem Unije na področju civilne zaščite bo zagotovil, da se bodo odzivne zmogljivosti, vključno z zalogami, razvijale in vzdrževale na ravni EU v vseh ustreznih sektorjih in regijah, kar bo dopolnjevalo nacionalna prizadevanja. Znatno okrepljen mehanizem Unije na področju civilne zaščite bo v kombinaciji s pripravljenostjo in odzivanjem na izredne zdravstvene razmere zagotovil boljše medsektorsko usklajevanje in obravnaval vrzeli v zmogljivostih za izredne razmere, ki so nastale na primer zaradi podnebnih sprememb, spreminjajočega se varnostnega okolja, tudi za kritično infrastrukturo, in spreminjajočega se svetovnega zdravstvenega okolja.

[13] Skupno sporočilo Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o evropski strategiji za unijo pripravljenosti, JOIN(2025) 130 final.
[14] Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o ProtectEU: evropska strategija notranje varnosti, COM(2025) 148 final.
[15] Niinistö, S. (2024), Safer Together: Strengthening Europe's Civilian and Military Preparedness and Readiness (Varnejši skupaj: krepitev civilne in vojaške pripravljenosti Evrope).

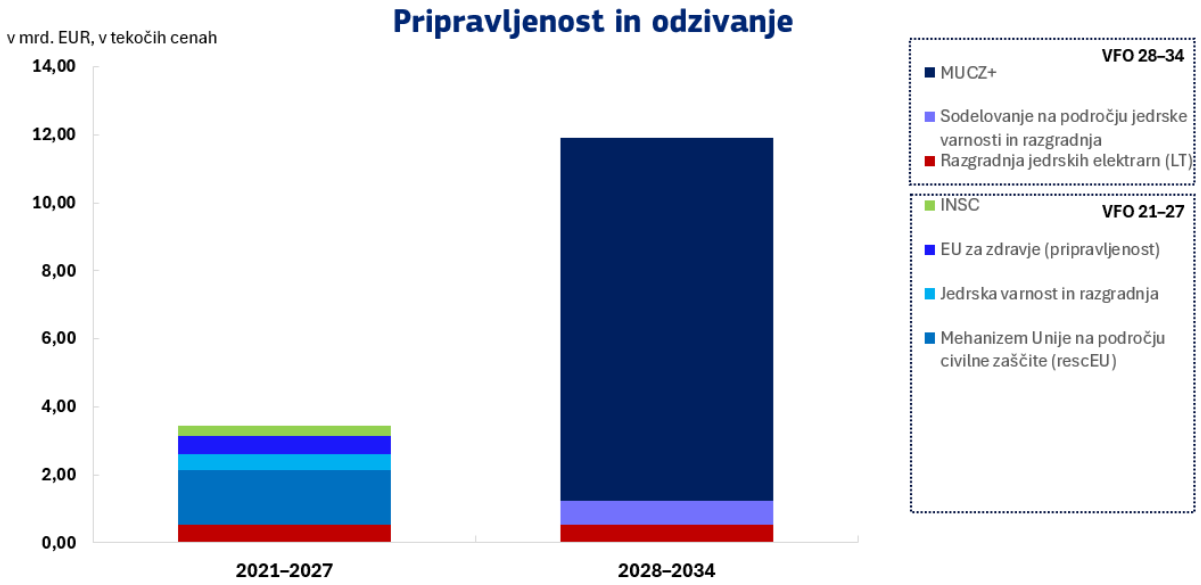

Naslednji finančni okvir bo v svojo strukturo prenesel cilj vgrajene pripravljenosti. Poleg osrednje zmogljivosti EU, ki jo zagotavlja mehanizem Unije na področju civilne zaščite, bodo načrti za nacionalna in regionalna partnerstva podpirali naložbe in reforme za izboljšanje preprečevanja kriz, odpornosti proti podnebnim spremembam in pripravljenosti nanje na ravni držav članic in regionalni ravni. Instrument EU bo financiral odzivanje na nesreče in nepričakovane dogodke, da se dopolnijo nacionalna finančna sredstva ali financirajo ukrepi neposredno na ravni EU. Evropski sklad za konkurenčnost bo okrepil pripravljenost in strateško avtonomijo EU v ključnih sektorjih, tehnologijah in infrastrukturi. Podpiral bo krepitev industrijskih zmogljivosti in najsodobnejših tehnologij (npr. orodja za podporo v krizi programov Copernicus, Galileo in IRIS[2]; zdravstvene inovacije in proizvodnjo), ki prispevajo h krepitvi odpornosti EU, tudi z naložbami v zaščito kritične infrastrukture. Instrument Globalna Evropa bo ponudil celovit nabor orodij za ukrepanje v tretjih državah.

Varnost je temelj, na katerem gradijo vse naše svoboščine. Sposobnost držav članic EU, da svojim državljanom in državljankam zagotovijo varnost, je odvisna od enotnega evropskega pristopa k zaščiti naše notranje varnosti. Novi dolgoročni proračun EU bo podprl Evropo pri izpolnjevanju njene trajne zaobljube miru in stabilnosti. Strategija ProtectEU določa zavezanost EU varnejši in bolje zaščiteni Evropi za vse njene državljane in državljanke.

Prihodnji dolgoročni proračun bo podprl zavezo za varnejšo in bolje zaščiteno Evropo. To bo dosegel s podpiranjem odpornosti kritične infrastrukture, omogočanjem sodelovanja med službami držav članic za ukrepanje ob nesrečah pri odzivanju na grožnje notranji varnosti EU, nadgradnjo sistemov za izmenjavo informacij in sodelovanje ter spodbujanjem skupnega odziva na huda kazniva dejanja, vključno s terorizmom in organiziranim kriminalom. Novi dolgoročni proračun EU bo omogočil tudi tesnejše sodelovanje s tretjimi državami v podporo notranji varnosti Unije prek instrumenta Globalna Evropa.

Unija bo še naprej podpirala jedrsko varnost. To bo vključevalo mednarodno sodelovanje na področju jedrske varnosti ter razgradnjo jedrskih dejavnosti v Litvi in jedrskih objektov EU. Prispevek EU k razgradnji jedrskih objektov v Bolgariji in na Slovaškem naj bi bil izveden do leta 2027. Financiranje iz proračuna EU bo prispevalo k podpori za zdravje delavcev in širše javnosti, jedrsko varnost in preprečevanje degradacije okolja.

VIII. Sodobna in učinkovita javna uprava za Evropo

Petodstotno zmanjšanje števila zaposlenih v letih 2013–2017, ki mu je sledilo daljše obdobje stabilnega zaposlovanja, je prineslo znatne prihranke pri upravnih odhodkih, vendar je tudi pustilo znatno vrzel v zmogljivostih Komisije in jo izpostavilo tveganjem za neprekinjeno poslovanje. Hitro razvijajoče se gospodarske in svetovne razmere so ustvarile nove potrebe politike, Komisija pa je prejela nove pobude in naloge, ki zahtevajo dodatna sredstva. Za izvajanje teh novih nalog mora imeti Komisija ustrezno število zaposlenih pravih profilov. To pomeni tudi, da mora biti Komisija sposobna privabiti najboljše talente in izboljšati geografsko uravnoteženost svojega osebja.

Komisija je ob vmesni reviziji finančnega okvira za obdobje 2021–2027[16] ocenila potrebe vseh institucij EU, ki izhajajo iz novih nalog, in potrebo po strokovnem znanju na področju kibernetske varnosti. Od predložitve predloga za vmesno revizijo so bile sprejete nadaljnje zakonodajne pobude brez ustrezne okrepitve. Tudi druge institucije EU so se soočale z novimi izzivi, zlasti v zvezi z varnostjo, umetno inteligenco in novimi regulativnimi obveznostmi, zaradi katerih so njihove zmogljivosti omejene. Zaradi povečanega števila in resnosti napadov je vrzel velika tudi na področju kibernetske varnosti.

Zato se predlaga, da se v skladu z zakonodajnimi predlogi upošteva povečanje števila zaposlenih za 2 500 v razdelku za upravo v prvih treh letih novega obdobja, s čimer bi se pokrile ugotovljene potrebe in morebitni razvoj do leta 2027. S postopnim uvajanjem tega povečanja v prvih letih naslednjega obdobja bi imela Komisija potrebna sredstva, da bi zagotovila ustrezno izvajanje in zaključek sedanjih programov ter pospešila zagon nove generacije programov in pripravo Unije na prihodnje širitve. V prihodnje se pričakuje, da bosta predlagana poenostavitev in zmanjšanje števila programov privedla do večje učinkovitosti, kar bo pripomoglo k izvajanju novih nalog, ki se lahko pojavijo v naslednjem dolgoročnem proračunu. To bi moralo skupaj z obsežnim pregledom organizacije in delovanja Komisije poskrbeti, da bi se institucija lahko soočila s prihodnjimi izzivi z najboljšo možno kadrovsko strukturo in prilagodljivostjo za ukrepanje.

Kar zadeva odhodke, ki niso povezani s plačami, je še vedno izvedljivo 2-odstotno letno povečanje v naslednjem finančnem okviru, če se pri izhodišču upoštevajo dejanske potrebe. Več institucij v prihodnjih letih načrtuje velika gradbena dela. Potrebne so ustrezne naložbe v informacijsko tehnologijo, tudi za okrepitev kibernetske varnosti, kar bo na koncu pripomoglo k racionalizaciji prihodnjih stroškov. Nazadnje, Evropska služba za zunanje delovanje mora biti sposobna zagotoviti varnost delegacij. Naslednji dolgoročni proračun mora upoštevati negotovost glede gibanja cen, ki vpliva zlasti na fiksne stroške in druge pravne obveznosti (glej oddelek 3).

3. PROŽNEJŠI PRORAČUN EU

Naslednji dolgoročni proračun EU bo prožnejši proračun, ki bo združeval stabilnost in predvidljivost z bolj strukturno zmogljivostjo za prilagajanje spreminjajočim se potrebam in

[16] SWD(2023) 336 final.

prednostnim nalogam. Naslednji dolgoročni proračun EU mora biti ustrezen ne le 1. januarja 2028, temveč v celotnem obdobju njegovega izvrševanja do leta 2034 in še dlje: biti mora primeren za prihodnost.

Prilagodljivost bo ključna značilnost naslednjega dolgoročnega proračuna. Prilagodljivost je bistvena za zagotavljanje, da je proračun EU primeren za prihodnost, odziven in relevanten v celotnem obdobju njegovega trajanja. Naslednji dolgoročni proračun mora najti boljše ravnovesje med predvidljivostjo naložb in njihovo prilagodljivostjo, da se prilagaja osredotočenost porabe ter odziva na nepričakovane potrebe in krize. Predvidljivost bo vedno zagotovljena za naložbe, kot so pomembne naložbe v energijo in transport ter naložbe v raziskave in inovacije, ki jih morajo naši upravičenci, nosilci projektov in organi upravljanja načrtovati dolgoročno. Hkrati bo zmanjšanje števila razdelkov in programov olajšalo prerazporejanje sredstev, ki niso vnaprej načrtovana, znotraj programov in med njimi. Povečale se bodo možnosti za prerazporejanje sredstev med deli ali sklopi proračunskih programov EU. Poleg tega se bodo okrepila namenska orodja in instrumenti za prilagodljivost.

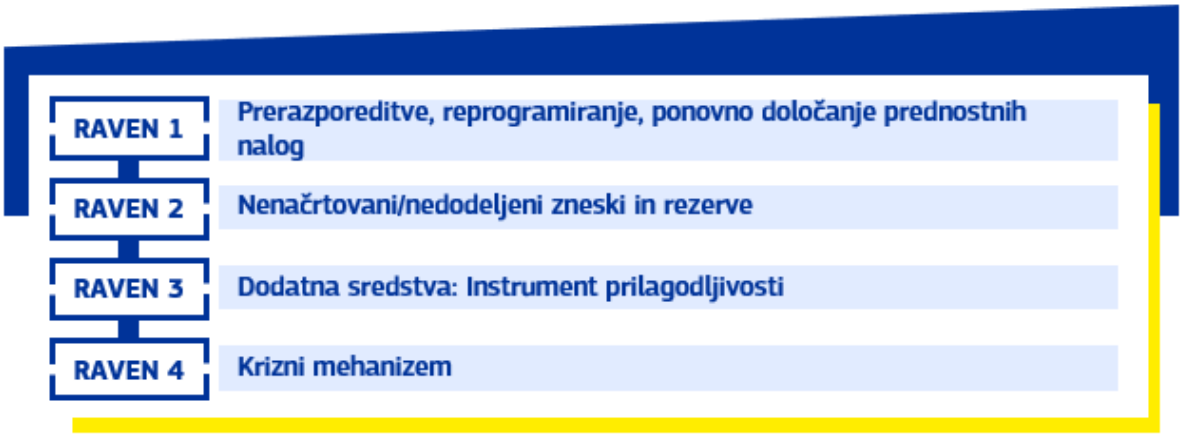

Naslednji finančni okvir bo imel enostavnejšo strukturo z manj programi, večjim deležem nedodeljenih zneskov ter mehanizmi in vgrajenimi rezervami, ki bodo omogočali boljši, hitrejši in manj moteč odziv na spreminjajoče se potrebe. Prerazporeditve znotraj programov in med njimi bodo olajšane z zmanjšanjem vgrajene togosti proračuna, hkrati pa bodo še naprej ponujale stabilne razmere za dolgoročne naložbe. Odzivanje na nesreče se bo racionaliziralo z vključitvijo sedanjih orodij v zgornje meje finančnega okvira in v programe, in sicer v obliki rezerv ter s poenostavitvijo postopkov za preusmeritev financiranja. Posebni instrumenti nad zgornjimi mejami bodo racionalizirani, pri čemer bo instrument prilagodljivosti zagotavljal podporo novim ali nepričakovanim potrebam, kadar druge prožnosti niso na voljo. Instrument prilagodljivosti bo poleg fiksnega letnega zneska vključeval tudi zneske, ki bodo enaki sproščenim obveznostim iz prejšnjega leta in neto globam, vnesenim v proračun v prejšnjem letu[17].

V zadnjih letih se je pokazalo tudi, da so se povečale pogostost, resnost in globina hudih kriz, stisk in groženj. Togost sedanje proračunske strukture je omejevala odziv Unije na

[17] Komisija bo pravočasno predlagala spremembo finančne uredbe za podaljšanje obravnave negativnih prihodkov iz člena 48(2) po letu 2027.

takšne krize. To je poudarilo, kako pomembno je zagotoviti, da je Unija za odzivanje nanje strukturno pripravljena s prilagodljivimi in ustreznimi orodji.

Vzpostavljen bo nov izredni in začasni mehanizem za odzivanje na posledice hudih kriz, velikih stisk ali resnih groženj, ki vplivajo na Unijo ali njene države članice. To orodje za izredne krize bo zagotovilo posojila državam članicam, podprta z zadolževanjem EU, izključno za obdobje prihodnjega dolgoročnega proračuna, če pride do hude krize. O aktivaciji tega izrednega in ciljno usmerjenega orodja za odzivanje na krize bo odločal Svet po pridobitvi soglasja Evropskega parlamenta ter ob upoštevanju specifičnosti in potreb krize. Svet bo po potrebi in glede na okoliščine odobril, da Komisija najame posojila na kapitalskih trgih v znesku posojil državam članicam. Naslednji dolgoročni proračun mora biti pripravljen na hitro in učinkovito odzivanje v primeru večjih kriz. Izvajanje tega orodja za odzivanje na krize bo zagotovilo institucionalno ravnovesje, tudi z ustreznim sodelovanjem Evropskega parlamenta.

Nov politični usmerjevalni mehanizem bo zagotovil močno medinstitucionalno upravljanje za dodeljevanje prilagodljivih sredstev. Prilagodljivost bo temeljila na trdnem upravljanju in preglednem postopku, prednostne naložbe za programe EU pa bosta usmerjala Evropski parlament in Svet. Večja prilagodljivost proračuna zahteva, da institucije EU opredelijo ključne prednostne naloge, ki jih je treba financirati, kar bo nato podlaga za letni proračunski postopek. Usmerjevalni mehanizem bo proračun EU bolje uskladil s prednostnimi nalogami Unije in ji omogočil prožnejši odziv na hitro spreminjajoče se razmere. Podprlo ga bo poročilo o celostni strategiji, ki temelji na obstoječih sektorskih postopkih in poročilih, kot so evropski semester, novo orodje za usklajevanje konkurenčnosti, stanje energetske unije, nacionalni energetski in podnebni načrti, pregled izvajanja okoljske politike ter poročilo o enotnem trgu in konkurenčnosti. V poročilu, ki bo strukturirano po glavnih področjih politike, bodo opredeljene prednostne naloge na ravni EU, o katerih bodo razpravljali in se o njih dogovorili Evropski parlament, Svet in Komisija.

Zmogljivost proračuna ne bi smela biti odvisna od nepričakovanih inflacijskih šokov. V zadnjih letih je visoka inflacija močno negativno vplivala na kupno moč proračuna EU[18]. To je povzročilo zmanjšanje proračuna za regionalne organe, kmete oziroma raziskovalce. Za naslednji dolgoročni proračun Komisija predlaga, da zgornje meje še naprej temeljijo na 2-odstotnem fiksnem deflatorju, kadar je inflacija v EU med 1 % in 3 %. Kadar je dejanska inflacija nižja od 1 % ali višja od 3 %, se bo prilagoditev izvedla na podlagi dejanske inflacije, s čimer se zagotovi, da to ne vpliva neupravičeno na zmožnost proračuna EU za doseganje rezultatov.

Medtem ko prilagodljivost omogoča prilagajanje spreminjajočim se okoliščinam, je za upravičence in finančno načrtovanje držav članic potrebna predvidljivost. Več značilnosti predlogov Komisije bo izboljšalo predvidljivost v naslednjem dolgoročnem proračunu, začenši z zmanjšanjem in racionalizacijo instrumentov nad zgornjimi mejami. Odplačevanje instrumenta NextGenerationEU bo bolj predvidljivo kot v sedanjem obdobju, saj ne bo nove neto izdaje obveznic. Preostala nestanovitnost zaradi operacij refinanciranja se bo v celoti krila s fiksnimi letnimi sredstvi za odplačevanje instrumenta NextGenerationEU, ki bodo zajemala tako obresti kot glavnico.

[18] To je poudarilo Evropsko računsko sodišče v svojih letnih poročilih za leto 2022 o izvrševanju proračuna EU za proračunsko leto 2022 ter o dejavnostih, financiranih iz 9., 10. in 11. Evropskega razvojnega sklada (ERS) za proračunsko leto 2022.

4. ENOSTAVNEJŠI IN UČINKOVITEJŠI PRORAČUN EU

Proračun EU je zasnovan predvsem z mislijo na končne prejemnike. Poenostavitev in uskladitev pravil in postopkov za dostop do sredstev EU zmanjšujeta breme za prejemnike in upravičence do sredstev EU, zlasti za mala podjetja. S poenostavljenimi pravili in ureditvami revizije se bodo lahko nosilci projektov osredotočili na doseganje rezultatov.

Upravičencem bo olajšan dostop do sredstev EU. Enotni portal bo združeval informacije o možnostih financiranja in nosilcem projektov EU zagotovil enoten portal za poenostavljen dostop do informacij, ki bo temeljil na izkušnjah portala za financiranje in razpise ter portala platforme za strateške tehnologije za Evropo (STEP). Storitve svetovanja in podpore podjetjem bodo racionalizirane. To bo skrajšalo čas, potreben za iskanje relevantnih informacij o možnostih financiranja.

Naslednji finančni okvir bo imel enostavnejšo strukturo z manj programi, kar bo zmanjšalo upravno breme. To zmanjšuje prekrivanje, kar najbolj povečuje sinergije in ekonomijo obsega ter izboljšuje berljivost proračuna tako za državljane kot za deležnike. Poleg tega oblikovanje stabilnih regulativnih okvirov za deljeno, neposredno in posredno upravljanje zmanjšuje upravno breme. Z načrti za nacionalna in regionalna partnerstva bomo dosegli znatno zmanjšanje števila programskih dokumentov v primerjavi s sedanjim množenjem načrtov in delovnih programov v okviru več skladov, s čimer se bo zmanjšalo breme za nacionalne in regionalne uprave.

Da bi povečali učinek, bo novi dolgoročni proračun EU v veliki meri odvisen od financiranja na podlagi rezultatov. S tem se bo pozornost preusmerila na bistveno: zagotavljanje, da naložbe prinašajo želene rezultate. Financiranje na podlagi rezultatov, pri katerem se lahko sredstva izplačajo za dokončanje vmesnih korakov, bo zagotovilo, da bo financiranje EU hitreje doseglo realno gospodarstvo. Širša uporaba možnosti poenostavljenega obračunavanja stroškov in financiranja, ki ni povezano s stroški, bo znatno zmanjšala obveznosti poročanja za prejemnike sredstev, saj bodo pregledi in kontrole osredotočeni na rezultate projektov in ne na stroške.

Razširjena uporaba finančnih instrumentov in proračunskih jamstev bo povečala finančni vzvod in omogočila, da ima proračun EU večjo vlogo pri zmanjševanju tveganosti zasebnih naložb in sprostitvi financiranja s strani institucionalnih vlagateljev. Zasebni partnerji in naložbe zasebnega sektorja so vse pomembnejši za najrazličnejše politike in programe. Zato bodo proračunska jamstva, finančni instrumenti in operacije mešanega financiranja (ki združujejo vračljivo podporo s komponento nepovratnih sredstev) postali sestavni del nabora orodij za financiranje, ki bo podpiral produkte, kot so tvegani dolg, posojila in kapitalske naložbe.

Povečano uporabo finančnih instrumentov in proračunskih jamstev bo spremljalo poenostavljeno upravljanje. Z usklajenim sklopom tehničnih pravil za notranje in zunanje programe se bo spodbujala skladnost v celotnem proračunu in zmanjšalo upravno breme za izvajalske partnerje. Vzpostavljeno bo enotno proračunsko jamstvo za notranje politike, ki bo del Evropskega sklada za konkurenčnost, vendar bo dostopno drugim programom. Spremljalo ga bo ločeno jamstvo za zunanje politike, vzpostavljeno v okviru instrumenta Globalna Evropa. Odprta struktura, ki omogoča sodelovanje z različnimi mednarodnimi finančnimi institucijami, kot so Evropska investicijska banka, Evropska banka za obnovo in razvoj, nacionalne spodbujevalne banke in razvojne finančne institucije, bo ostala ključna značilnost dolgoročnega proračuna EU.

Učinek naslednjega dolgoročnega proračuna EU se bo še povečal z uporabo posojil za politike državam članicam, v okviru instrumenta Globalna Evropa pa tudi tretjim državam, s čimer bo finančna struktura EU dodatno izkoriščena. To bo povečalo učinek proračuna EU z zagotavljanjem dodatnih finančnih sredstev za podporo ciljem politike EU z zadolževanjem za posojila ob obravnavi izzivov, značilnih za posamezne države. Takšna dodatna podpora bo državam članicam na voljo pri oblikovanju njihovega prvotnega načrta, da se jim omogoči dostop do zneska financiranja, sorazmernega z njihovimi potrebami in ambicijami.

Večja skladnost med prednostnimi naložbami EU in nacionalnimi prednostnimi naložbami bo povečala učinek in učinkovitost financiranja. Prihodnji načrti za nacionalna in regionalna partnerstva bodo EU, državam članicam in regijam pomagali uskladiti prednostne naloge na področju naložb in reform. Ta partnerstva bodo združevala sofinanciranje EU in nacionalno sofinanciranje za financiranje pobud, ki prispevajo k izpolnjevanju prednostnih nalog EU, hkrati pa se odzivajo na lokalne potrebe.

Uresničevanje prednostnih nalog politike EU in večjo preglednost bo podprl trden okvir smotrnosti. Zagotovil bo, da se bodo horizontalne prednostne naloge dosledno upoštevale v celotnem proračunu EU, tudi za podnebje in biotsko raznovrstnost, načelo, da se ne škoduje bistveno, socialne politike in enakost spolov.

Skupni cilj porabe za podnebne in okoljske ukrepe v višini vsaj 35 % skupnega zneska proračuna bo pomagal usmerjati podporo v doseganje ciljev evropskega zelenega dogovora. Okvir smotrnosti bo zagotovil tudi enoten in sorazmeren sklop pravil za izvajanje načela, da se ne škoduje bistveno, v vseh programih EU.

Ta okvir smotrnosti bo pomenil veliko poenostavitev, saj bo zmanjšal upravno breme, povezano s spremljanjem in poročanjem. Za vse ustrezne programe se bo uporabljal enoten sistem za spremljanje odhodkov in smotrnosti, ki bo omogočal celovit pregled nad tem, za kaj so dodeljena sredstva EU in kakšni so njihovi rezultati. Okvir nadomešča več kot 5 000 kazalnikov z racionaliziranim sklopom približno 900 kazalnikov učinka in rezultatov, povezuje 32 poročil za posamezne programe v enotno letno poročilo o upravljanju in smotrnosti ter združuje več kot 30 spletnih portalov z informacijami o proračunu v eno uporabniku prijazno vstopno točko (enotni portal), s čimer se zmanjša breme za upravičence in izboljša dostop javnosti do proračunskih informacij. V skladu s priporočili Evropskega računskega sodišča bo zagotovil, da bo mogoče dosledno ocenjevati uspešnost in učinkovitost proračuna EU[19].

5. PRAVNA DRŽAVA, TEMELJNE PRAVICE IN ZAŠČITA FINANČNIH INTERESOV UNIJE

Spoštovanje pravne države je nujno za pridobitev vseh sredstev. Bistveno je, da ima poraba EU močne zaščitne ukrepe v zvezi s pravno državo, da se zagotovi zaščita finančnih interesov EU. Hkrati izkušnje s sedanjimi instrumenti financiranja kažejo, da lahko finančna podpora EU za naložbe in reforme, ki krepijo pravno državo, prinese resnično dodano vrednost. Načrti za nacionalna in regionalna partnerstva bodo zagotovili tesno povezavo med

[19] Pregled Evropskega računskega sodišča 03/2025 – Priložnosti za večletni finančni okvir po letu 2027.

priporočili iz poročila o stanju pravne države ter finančno podporo za ciljno usmerjene reforme in ukrepe, ki krepijo institucionalne zmogljivosti in zmogljivosti civilne družbe za ohranjanje pravne države. Kombinacija finančne podpore za reforme na področju pravne države ter stroge uporabe zaščitnih ukrepov in pogojenosti bo zagotovila, da bo proračun EU zaščiten in se bo uporabljal za uresničevanje Unije, ki temelji na demokraciji, pravni državi in temeljnih pravicah.

Nacionalna in regionalna partnerstva bodo zahtevala, da države članice spoštujejo načela pravne države in Listino o temeljnih pravicah. To bo na podlagi značilnosti uredbe o skupnih določbah ter mehanizma za okrevanje in odpornost omogočilo pretok denarja, kadar bodo izpolnjeni ključni pogoji za skladnost z načeli pravne države in Listino o temeljnih pravicah. V naslednjem finančnem okviru bi morala obstajati možnost, da se tako kot danes v instrumentu NextGenerationEU blokirajo plačila v primeru sistemskih pomanjkljivosti, povezanih s pravno državo, na primer z začasno ustavitvijo financiranja, povezanega z izobraževalnimi ustanovami, če se pojavi težava s temeljno pravico, povezano z akademsko svobodo.

Proračun EU bo podpiral tudi reforme, ki krepijo pravno državo v državah članicah, v skladu s priporočili iz letnega poročila o stanju pravne države. To bo zagotovilo pozitivne spodbude za vse države članice, da okrepijo svoje zmogljivosti za ohranjanje pravne države z vzdrževanjem in nadaljnjim razvojem odprtih, na pravicah temelječih, demokratičnih, enakopravnih in vključujočih družb, s spodbujanjem in ohranjanjem pravne države s krepitvijo pravosodnih sistemov, protikorupcijskih okvirov, pluralnosti medijev ter učinkovitega sistema zavor in ravnovesij ter s povečanjem učinkovitosti javne uprave in institucionalnih zmogljivosti.

Finančna uredba zagotavlja zaščito finančnih interesov Unije in od držav članic zahteva, da zagotovijo skladnost z **Listino o temeljnih pravicah** in spoštujejo vrednote Unije iz člena 2 PEU, ki so pomembne pri izvrševanju proračuna. Poleg tega bo **uredba o pogojenosti**, ki ni časovno omejena, še naprej ščitila proračun EU pred kršitvami načel pravne države. To bo naša zadnja obrambna linija, ki bo veljala za vse programe EU.

Povečala se bo preglednost v zvezi z upravičenci do sredstev iz proračuna EU. Od leta 2028 bodo informacije o prejemnikih sredstev EU objavljene v centralizirani podatkovni zbirki na spletišču Komisije. Poleg tega je Komisija za zaščito proračuna EU, zlasti pred zlorabo za spodbujanje radikalnih ali ekstremističnih stališč v državah članicah, pripravljena preučiti nove postopke ali ukrepe za temeljit pregled upravičencev do sredstev EU na podlagi tveganj z vidika varnostnih tveganj in nezdružljivosti z vrednotami EU. V skladu s finančno uredbo, kakor je bila spremenjena leta 2024, je obsodba zaradi spodbujanja k diskriminaciji, sovraštvu ali nasilju nov razlog za izključitev iz financiranja EU, ki se bo dosledno uporabljal. Sistem za zgodnje odkrivanje in izključitev, ki ščiti proračun EU pred goljufijami in nepravilnostmi, bo razširjen na sredstva, ki se izvršujejo v okviru deljenega upravljanja.

Proračun EU mora temeljiti na trdni strategiji za revizijo in kontrole, vključno s tesnim sodelovanjem med Komisijo in Evropskim računskim sodiščem, da se zagotovi, da se sredstva EU porabljajo v skladu z veljavnimi pravili. Kar zadeva nacionalna in regionalna partnerstva, se bo Komisija zanašala na kontrole, ki jih izvajajo države članice, in jih dopolnila z lastnimi kontrolami, osredotočenimi na sisteme, ki so jih države članice vzpostavile za zagotavljanje stroge zaščite finančnih interesov EU. Združila bo tudi predhodne in naknadne kontrole zakonitosti in pravilnosti plačil, tj. zadovoljivega izpolnjevanja mejnikov in ciljev, in sicer bo najprej analizirala načrte, ki so jih predložile

države članice, nato opravila kontrole predloženih zahtevkov za plačilo in nazadnje izvedla naknadne revizije.

Sedanji pregled strukture za boj proti goljufijam bo zagotovil tesnejše sodelovanje vseh vključenih akterjev, vključno z uradom OLAF, Evropskim javnim tožilstvom in Europolom, v boju proti nepravilnostim, goljufijam in korupciji, ki škodijo proračunu EU. Ta celovit pregled, ki bo vključeval vse ustrezne akterje v strukturi EU za boj proti goljufijam, bo ustvaril več sinergij in učinkovitosti, da se prepreči podvajanje v vseh fazah cikla boja proti goljufijam: preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje in odpravljanje goljufij ter izterjava zadevnih zneskov, vključno s tistimi za proračun EU.

6. AMBICIOZEN PRORAČUN EU, KI SE FINANCIRA S SODOBNIMI PRIHODKI

Finančna moč proračuna EU mora biti sorazmerna z ambicijami Unije. Obseg notranjih izzivov, s katerimi se sooča Unija, skupaj z večjo geopolitično negotovostjo in vse intenzivnejšo konkurenco pomeni, da mora imeti EU dovolj velik proračun, da bo lahko prinesla resnične spremembe na prednostnih področjih, opisanih v tem sporočilu. In to tudi mora storiti poleg obveznosti odplačevanja posojil v okviru instrumenta NextGenerationEU, ki se začne leta 2028.

Komisija predlaga dolgoročni proračun EU v višini 1,98 bilijona EUR, kar ustreza 1,26 % BND EU. Odhodkovna in prihodkovna stran proračuna EU sta dve plati iste medalje. Edinstvena kombinacija perečih izzivov in strogih finančnih omejitev je edinstvena priložnost za posodobitev odhodkov in prihodkov proračuna, ki je tako nujno potrebna.

Da se podpre ambicioznejši večletni finančni okvir, ki se učinkovito odziva na strateške prednostne naloge Unije, in se omogoči odplačevanje instrumenta NextGenerationEU, so bistvenega pomena novi viri lastnih sredstev. Unija zahteva skupna finančna prizadevanja, ki jih ni mogoče kriti samo z nacionalnimi prispevki. Z uvedbo novih virov lastnih sredstev se bo zmanjšalo breme za države članice in zagotovilo trajnostno financiranje skupnih politik EU, hkrati pa ohranila stabilnost nacionalnih prispevkov na splošno. Proračun EU je namenjen ustvarjanju evropske dodane vrednosti za vse, kar zahteva tudi skupno financiranje skupnih prednostnih nalog.

Zato Komisija v okviru predloga novega dolgoročnega proračuna predlaga nov sklep o virih lastnih sredstev. Ta predlog posodablja in diverzificira vire prihodkov za proračun EU. Hkrati Komisija predlaga povečanje zgornjih mej lastnih sredstev za plačila na 1,75 % bruto nacionalnega dohodka EU-27, da se zadovoljijo večje potrebe po financiranju in potreba po zadostni razliki, da lahko Unija v vseh okoliščinah izpolni svoje finančne obveznosti.

Namen medinstitucionalnega sporazuma je bil oblikovati in usmerjati pogajanja o novih virih lastnih sredstev po letu 2020. Ta pogajanja so zastala. Da bi jim dala nov zagon, je Komisija pregledala celotno prihodkovno stran proračuna EU. To vključuje uvedbo novih kategorij lastnih sredstev in predlaganje ciljno usmerjenih prilagoditev obstoječih lastnih sredstev. Financiranje proračuna EU se lahko okrepi tudi z uvedbo drugih virov prihodkov. Predlagani sveženj je v skladu s političnimi prednostnimi nalogami EU, temelji na obstoječi zakonodaji ali samem sklepu o virih lastnih sredstev in se lahko izvaja z razumnim upravnim bremenom.

Novi viri lastnih sredstev za financiranje prednostnih nalog EU

Lastna sredstva iz naslova sistema trgovanja z emisijami so tesno povezana s podnebnimi cilji Unije in imajo velik potencial prihodkov. Potencialni vir lastnih sredstev iz naslova sistema trgovanja z emisijami ima edinstvene prednosti v smislu takojšnje razpoložljivosti in zadostnega obsega. Medtem ko bi šlo 30 % prihodkov v proračun EU, bi se večina prihodkov od prodaje pravic do emisije na dražbi še naprej stekala v nacionalne proračune.

Lastna sredstva iz naslova mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah se lahko štejejo za „zunanjo razsežnost" sistema trgovanja z emisijami, zato s tem povezani vir lastnih sredstev ostaja sestavni del svežnja. Mehanizem za ogljično prilagoditev na mejah zagotavlja, da za uvoz v EU velja cena ogljika, ki je enaka kot pri proizvodnji istega blaga v EU.

Nov vir lastnih sredstev, ki temelji na količini nepobranih e-odpadkov, bi prinesel pozitivne okoljske rezultate, hkrati pa bi podpiral strateško avtonomijo Unije na področju kritičnih surovin. Odpadna električna in elektronska oprema ali e-odpadki so eden najhitreje rastočih tokov odpadkov. Ker e-odpadki vsebujejo pomembne kritične surovine, imata recikliranje in ponovna uporaba pomembno vlogo pri zmanjševanju odvisnosti od tujih dobaviteljev. Kljub opaznemu napredku pri recikliranju je stopnja zbiranja še vedno precej pod cilji Unije. Uvedba nacionalnega prispevka na podlagi nepobranih odpadkov, o katerih poročajo države članice, bo spodbudila zmanjšanje odpadkov in ločeno zbiranje.

V okviru predlaganega prispevka podjetij v lastna sredstva Evrope bodo k financiranju proračuna EU prispevala podjetja. Več programov financiranja EU podpira podjetja pri modernizaciji, inovacijah in širitvi. Novi dolgoročni proračun EU bo spodbujal konkurenčnost in gospodarsko rast ter izboljšal poslovno okolje z dolgoročnimi naložbami, zlasti prek Evropskega sklada za konkurenčnost. Ta vir lastnih sredstev se načeloma ne bo uporabljal za MSP.

Lastna sredstva iz naslova trošarine za tobačne izdelke bi podprla cilje zdravstvene politike EU, hkrati pa ustvarila prihodke za proračun EU. Različni davčni režimi po Uniji negativno vplivajo na politike držav članic za odvračanje od uporabe tobaka z obdavčitvijo. Predlog za lastna sredstva iz naslova trošarine za tobačne izdelke dopolnjuje prihodnjo prenovitev direktive o trošarinah za tobak, katere cilj je prilagoditi najnižje trošarine EU in nekatere kategorije tradicionalnih tobačnih izdelkov, da bi zagotovili enake konkurenčne pogoje na enotnem trgu.

Prilagoditve obstoječih virov lastnih sredstev

Za ohranitev osnove prihodkov proračuna EU se predlagajo ciljno usmerjene prilagoditve obstoječih virov lastnih sredstev. Tradicionalni viri lastnih sredstev, ki jih sestavljajo predvsem carine, pobirajo države članice v imenu Unije. Poleg tega se predlaga povečanje vpoklicne stopnje za lastna sredstva iz naslova nereciklirane odpadne plastične embalaže, ki je bila uvedena na začetku sedanjega finančnega okvira, da se upošteva gibanje inflacije.

Drugi prihodki

Proračun EU se lahko financira tudi iz drugih prihodkov. Drugi prihodki dopolnjujejo lastna sredstva. Stekajo se neposredno v proračun EU, s čimer se zmanjša pritisk na nacionalne prispevke držav članic. Ustvarili se bodo dodatni drugi prihodki, na primer z zvišanjem ravni obstoječe pristojbine ETIAS, da se uskladi z drugimi jurisdikcijami. Komisija si bo poleg tega še naprej prizadevala za uvedbo novih pristojbin, povezanih s politikami Unije.

7. ZAKLJUČEK

Pogajanja o večletnem finančnem okviru 2028–2034 so priložnost, da Unija pokaže enotno namero in Uniji zagotovi sredstva za uresničevanje njenih skupnih ambicij.

Komisija predlaga ambiciozen, prožen in v prihodnost usmerjen dolgoročni proračun EU. Ta temelji na prednostih in temeljnih načelih sedanjega okvira, hkrati pa ga poenostavlja ter povečuje njegovo prilagodljivost in učinkovitost. Postopne spremembe ne bodo zadostovale za rešitev zapletene proračunske enačbe z ogromnimi pričakovanji, da bo Unija dosegala rezultate in hkrati izpolnila svoje finančne obveznosti v okviru instrumenta NextGenerationEU. To pomeni, da si moramo upati ravnati drugače in zagotoviti, da bo vsak evro prispeval k napredku Evrope.

Trdno upravljanje, preglednost in močan politični nadzor so sestavni del teh predlogov. Komisija bo tesno sodelovala z Evropskim parlamentom in Svetom, da bi dosegla ambiciozen, uravnotežen in pravočasen dogovor o naslednjem večletnem finančnem okviru in sektorskih programih. Evropski parlament in Svet bosta kot proračunska organa usmerjala dolgoročni proračun in zagotovila, da bo ves čas njegovega trajanja v celoti usklajen z našimi skupnimi prednostnimi nalogami.

Bolj neodvisna Evropa mora biti pripravljena krojiti lastno usodo. Unija se pri zaščiti svojih interesov in vrednot ne more zanašati le na druge. To pomeni, da moramo za izvajanje naše skupne agende in uresničevanje ambicij uporabiti vsa razpoložljiva orodja. Proračun EU lahko sprosti naložbe in reforme, ki so ključne za prihodnjo blaginjo, kohezijo, varnost in trajnostnost Unije.

Čas je, da stopimo skupaj in uresničimo ta cilj.

Priloga: Večletni finančni okvir 2028–2034 – preglednice

VEČLETNI FINANČNI OKVIR 2028–2034 (V OBVEZNOSTIH)

Nominalni zneski v tekočih cenah, v milijonih EUR	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj 2028–2034
Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija, kmetijstvo, podeželska in pomorska blaginja ter varnost	**163,088**	**160,860**	**158,053**	**155,565**	**152,274**	**140,140**	**132,240**	**1,062,220**
Načrti za nacionalna in regionalna partnerstva, od tega:	135,571	133,134	130,130	127,411	123,879	111,535	103,415	865,075
Skupna kmetijska politika (SKP), dohodkovna podpora in ribištvo	*42,003*	*41,994*	*41,985*	*41,976*	*41,965*	*41,908*	*41,870*	*293,701*
Migracije in upravljanje meja	*5,847*	*5,633*	*5,407*	*5,170*	*4,922*	*3,945*	*3,291*	*34,215*
Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija, vključno z ribištvom in podeželskimi skupnostmi ter turizmom	*75,768*	*73,334*	*70,769*	*68,074*	*65,240*	*53,715*	*46,065*	*452,965*
p.m. Socialni sklad za podnebje	*10,500*	*10,300*	*10,100*	*9,800*	*9,400*	*-*	*-*	*50,100*
Interreg	*-*	*1,753*	*1,782*	*1,810*	*1,840*	*1,524*	*1,555*	*10,264*
Instrument EU – ukrepi Unije	*10,512*	*8,951*	*8,690*	*8,852*	*8,353*	*8,853*	*9,012*	*63,223*
Enotna varnostna mreža / Kmetijska rezerva	*900*	*900*	*900*	*900*	*901*	*900*	*900*	*6,301*
Solidarnostni sklad EU	*2,706*	*2,760*	*2,815*	*2,872*	*2,929*	*2,988*	*3,047*	*20,117*
Tematski instrumenti HOME	*3,401*	*3,469*	*3,539*	*3,609*	*3,682*	*3,755*	*3,830*	*25,285*
Drugo (mesta, zaposlovanje in socialne inovacije ...)	*3,505*	*1,822*	*1,436*	*1,471*	*841*	*1,210*	*1,235*	*11,520*
Instrument EU – Rezerva	*1,172*	*1,195*	*1,219*	*1,243*	*1,268*	*1,294*	*1,319*	*8,710*
Podpora turški skupnosti na Cipru	58	63	61	62	64	64	66	438
Decentralizirane agencije, od tega:	2,677	2,866	3,048	3,261	3,483	3,676	3,877	22,888
Frontex	*1,309*	*1,421*	*1,561*	*1,694*	*1,827*	*1,963*	*2,113*	*11,888*
Europol	*320*	*361*	*395*	*430*	*464*	*498*	*531*	*2,999*
Odplačevanje NextGenerationEU	24,000	24,000	24,000	24,000	24,000	24,000	24,000	168,000
Razlika	782	798	814	831	847	864	881	5,817
Konkurenčnost, blaginja in varnost	**66,875**	**81,300**	**83,176**	**87,312**	**88,611**	**90,706**	**91,614**	**589,594**
Evropski sklad za konkurenčnost	42,703	56,663	58,374	70,978	72,286	74,158	75,346	450,508
Evropski sklad za konkurenčnost (brez Sklada za inovacije)	42,653	56,613	58,324	61,925	62,343	63,498	63,945	409,301
Obzorje Evropa	*16,243*	*25,183*	*26,265*	*26,891*	*26,607*	*27,048*	*26,765*	*175,002*
Prehod na čisto energijo in razogljičenje industrije	*3,004*	*3,566*	*3,636*	*12,971*	*13,940*	*14,737*	*15,560*	*67,416*
Komponenta VFO	*2,954*	*3,516*	*3,586*	*3,919*	*3,997*	*4,077*	*4,159*	*26,210*
p.m. Sklad za inovacije	*50*	*50*	*50*	*9,052*	*9,943*	*10,660*	*11,401*	*41,206*
Odpornost in varnost, obrambna industrija in vesolje	*14,733*	*17,534*	*17,884*	*19,544*	*19,935*	*20,334*	*20,741*	*130,704*
Vodilna vloga na digitalnem področju	*6,176*	*7,350*	*7,497*	*8,194*	*8,358*	*8,525*	*8,695*	*54,793*
Zdravje, biotehnologija, kmetijstvo in biogospodarstvo	*2,547*	*3,031*	*3,092*	*3,378*	*3,446*	*3,515*	*3,585*	*22,593*
Minimalni znesek Evropskega sklada za konkurenčnost za instrument InvestEU in svetovalne storitve, okvirni znesek iz sklopov (del skupnega Evropskega sklada za konkurenčnost)	*1,143*	*1,643*	*1,642*	*1,643*	*1,643*	*1,643*	*1,643*	*11,000*
Erasmus+	5,261	5,440	5,625	5,819	6,019	6,224	6,439	40,827
Instrument za povezovanje Evrope	10,906	11,290	11,342	11,569	11,982	12,045	12,294	81,428
Instrument za povezovanje Evrope (IPE) – Promet, od tega:	*7,124*	*7,354*	*7,246*	*7,308*	*7,550*	*7,434*	*7,499*	*51,515*
Vojaška mobilnost	*2,842*	*2,899*	*2,609*	*2,483*	*2,533*	*2,214*	*2,071*	*17,651*
Instrument za povezovanje Evrope (IPE) – Energija	*3,782*	*3,936*	*4,096*	*4,261*	*4,432*	*4,610*	*4,795*	*29,912*
Mehanizem Unije na področju civilne zaščite + (MUCZ+)	1,316	1,437	1,477	1,535	1,569	1,644	1,697	10,675
AgoraEU	1,099	1,139	1,180	1,223	1,268	1,313	1,360	8,582
Ustvarjalna Evropa – Kultura	*230*	*238*	*247*	*256*	*265*	*275*	*285*	*1,796*
Mediji+	*409*	*424*	*439*	*455*	*472*	*489*	*506*	*3,194*
Demokracija, državljani, enakost, pravice in vrednote	*460*	*477*	*494*	*512*	*531*	*550*	*569*	*3,593*
Program Enotni trg	833	916	860	885	904	915	925	6,238
Program Euratoma za raziskave in usposabljanje, od tega:	1,599	1,434	1,287	1,143	1,219	1,653	1,459	9,794
Prispevek za mednarodni termonuklearni poskusni reaktor	*946*	*848*	*762*	*676*	*721*	*978*	*863*	*5,794*
Instrument za nujno pomoč v Uniji (ESI)	-	-	-	-	-	-	-	-
Zaščita eura pred ponarejanjem (program „Pericles V")	1	1	1	1	1	1	1	7
Razgradnja jedrskih elektrarn (Litva)	91	124	87	84	94	94	104	678
Sodelovanje na področju jedrske varnosti in razgradnja	135	103	121	128	144	158	177	966
Pravosodje	101	105	109	114	118	123	128	798
Decentralizirane agencije	1,271	1,319	1,354	1,397	1,441	1,486	1,530	9,798
Drugo (drugi ukrepi, pooblastila)	699	273	277	302	306	320	316	2,493
Razlika	908	1,104	1,129	1,185	1,203	1,231	1,239	7,999
Globalna Evropa	**24,555**	**25,127**	**25,578**	**30,603**	**35,761**	**36,442**	**37,137**	**215,203**
Instrument Globalna Evropa (*)	22,787	23,243	23,708	28,448	33,369	34,037	34,717	200,309
Širitev, vzhodno sosedstvo in preostala Evropa	*4,843*	*4,940*	*5,039*	*6,046*	*7,093*	*7,235*	*7,380*	*42,576*
Podsaharska Afrika	*6,795*	*6,931*	*7,069*	*8,482*	*9,950*	*10,149*	*10,352*	*59,728*
Azija in Tihi ocean	*1,900*	*1,938*	*1,976*	*2,372*	*2,782*	*2,838*	*2,895*	*16,701*
Amerika in Karibi	*1,024*	*1,045*	*1,065*	*1,278*	*1,499*	*1,529*	*1,560*	*9,000*
Bližnji vzhod, Severna Afrika in Perzijski zaliv	*4,835*	*4,932*	*5,030*	*6,036*	*7,080*	*7,222*	*7,367*	*42,502*
Svetovne zadeve	*1,706*	*1,741*	*1,775*	*2,131*	*2,498*	*2,548*	*2,599*	*14,998*
Rezerva	*1,684*	*1,718*	*1,752*	*2,103*	*2,467*	*2,517*	*2,567*	*14,808*
Skupna zunanja in varnostna politika (SZVP)	443	454	467	483	494	507	521	3,369
Čezmorske države in ozemlja (ČDO) (tudi Grenlandija)	94	144	147	199	153	156	106	999
Drugo (drugi ukrepi, pooblastila)	310	344	297	325	404	376	400	2,456
Razlika	920	942	958	1,147	1,340	1,366	1,392	8,065
Uprava	**14,945**	**15,584**	**16,281**	**16,870**	**17,466**	**18,062**	**18,669**	**117,877**
	-	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	
Razlika skupaj	**2,714**	**1,196**	**1,229**	**1,463**	**1,663**	**2,051**	**2,074**	**12,390**
	-	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	
SKUPAJ	**269,463**	**282,871**	**283,088**	**290,350**	**294,112**	**285,350**	**279,660**	**1,984,894**
v % BND (EU-27)	**1.31%**	**1.33%**	**1.29%**	**1.29%**	**1.27%**	**1.19%**	**1.13%**	**1.26%**
Nad zgornjimi mejami, od tega:								
Instrument prilagodljivosti	2,122	2,165	2,208	2,252	2,297	2,343	2,390	15,777
Ukrajina	14,286	14,286	14,286	14,286	14,286	14,286	14,286	100,002
Catalyst Europe (posojila za politike v okviru načrtov za nacionalna in regionalna partnerstva)								(150 milijard)
Krizni mehanizem								(0,25 % BND – 395 mrd.)
Zunaj VFO								
Evropski mirovni instrument	4,357	4,357	4,357	4,357	4,357	4,357	4,357	30,499

VEČLETNI FINANČNI OKVIR 2028–2034 (V OBVEZNOSTIH)

Nominalni zneski v cenah iz 2025, v milijonih EUR	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj 2028–2034
Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija, kmetijstvo, podeželska in pomorska blaginja ter varnost	**153,681**	**148,610**	**143,153**	**138,137**	**132,563**	**119,607**	**110,652**	**946,404**
Načrti za nacionalna in regionalna partnerstva, od tega:	127,751	122,995	117,863	113,137	107,844	95,194	86,533	771,317
Skupna kmetijska politika (SKP), dohodkovna podpora in ribištvo	*39,580*	*38,796*	*38,027*	*37,274*	*36,533*	*35,768*	*35,035*	*261,013*
Migracije in upravljanje meja	*5,510*	*5,204*	*4,897*	*4,591*	*4,285*	*3,367*	*2,754*	*30,608*
Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija, vključno z ribištvom in podeželskimi skupnostmi ter turizmom	*71,398*	*67,749*	*64,097*	*60,447*	*56,796*	*45,845*	*38,545*	*404,877*
p.m. Socialni sklad za podnebje	*9,894*	*9,516*	*9,148*	*8,702*	*8,183*	-	-	*45,443*
Interreg	-	*1,620*	*1,614*	*1,607*	*1,601*	*1,301*	*1,301*	*9,044*
Instrument EU – ukrepi Unije	*9,906*	*8,269*	*7,870*	*7,861*	*7,272*	*7,556*	*7,541*	*56,275*
Enotna varnostna mreža / Kmetijska rezerva	*848*	*831*	*815*	*799*	*784*	*768*	*753*	*5,598*
Solidarnostni sklad EU	*2,550*	*2,550*	*2,550*	*2,550*	*2,550*	*2,550*	*2,550*	*17,850*
Tematski instrumenti HOME	*3,205*	*3,205*	*3,205*	*3,205*	*3,205*	*3,205*	*3,205*	*22,435*
Drugo (mesta, zaposlovanje in socialne inovacije ...)	*3,303*	*1,683*	*1,300*	*1,307*	*733*	*1,033*	*1,033*	*10,392*
Instrument EU – Rezerva	*1,104*	*1,104*	*1,104*	*1,104*	*1,104*	*1,104*	*1,104*	*7,728*
Podpora turški skupnosti na Cipru	55	58	55	55	56	55	55	389
Decentralizirane agencije, od tega:	2,522	2,648	2,761	2,896	3,032	3,137	3,244	20,240
Frontex	*1,233*	*1,313*	*1,414*	*1,504*	*1,591*	*1,675*	*1,768*	*10,498*
Europol	*302*	*333*	*358*	*382*	*404*	*425*	*444*	*2,649*
Odplačevanje NextGenerationEU	22,616	22,172	21,738	21,311	20,893	20,484	20,082	149,296
Razlika	737	737	738	738	737	738	737	5,161
Konkurenčnost, blaginja in varnost	**63,017**	**75,108**	**75,335**	**77,530**	**77,141**	**77,416**	**76,658**	**522,205**
Evropski sklad za konkurenčnost	40,240	52,348	52,871	63,026	62,929	63,293	63,046	397,753
Evropski sklad za konkurenčnost (brez Sklada za inovacije)	40,193	52,302	52,826	54,988	54,273	54,195	53,506	362,283
Obzorje Evropa	*15,306*	*23,265*	*23,789*	*23,878*	*23,163*	*23,085*	*22,396*	*154,882*
Prehod na čisto energijo in razogljičenje industrije	*2,831*	*3,294*	*3,293*	*11,518*	*12,136*	*12,578*	*13,020*	*58,670*
Komponenta VFO	*2,784*	*3,248*	*3,248*	*3,480*	*3,480*	*3,480*	*3,480*	*23,200*
p.m. Sklad za inovacije	*47*	*46*	*45*	*8,038*	*8,656*	*9,098*	*9,540*	*35,470*
Odpornost in varnost, obrambna industrija in vesolje	*13,883*	*16,198*	*16,198*	*17,355*	*17,355*	*17,355*	*17,355*	*115,699*
Vodilna vloga na digitalnem področju	*5,820*	*6,790*	*6,790*	*7,276*	*7,276*	*7,276*	*7,276*	*48,504*
Zdravje, biotehnologija, kmetijstvo in biogospodarstvo	*2,400*	*2,800*	*2,800*	*3,000*	*3,000*	*3,000*	*3,000*	*20,000*
Minimalni znesek Evropskega sklada za konkurenčnost za instrument InvestEU in svetovalne storitve, okvirni znesek iz sklopov (del skupnega Evropskega sklada za konkurenčnost)	*1,077*	*1,518*	*1,488*	*1,459*	*1,430*	*1,402*	*1,375*	*9,749*
Erasmus+	4,958	5,026	5,095	5,167	5,240	5,312	5,388	36,186
Instrument za povezovanje Evrope	10,277	10,430	10,273	10,273	10,431	10,280	10,287	72,251
Instrument za povezovanje Evrope (IPE) – Promet, od tega:	*6,713*	*6,794*	*6,563*	*6,489*	*6,573*	*6,345*	*6,275*	*45,752*
Vojaška mobilnost	*2,678*	*2,678*	*2,363*	*2,205*	*2,205*	*1,890*	*1,733*	*15,752*
Instrument za povezovanje Evrope (IPE) – Energija	*3,564*	*3,636*	*3,710*	*3,784*	*3,858*	*3,935*	*4,012*	*26,499*
Mehanizem Unije na področju civilne zaščite + (MUCZ+)	1,240	1,328	1,338	1,363	1,366	1,403	1,420	9,458
AgoraEU	1,036	1,052	1,069	1,086	1,104	1,121	1,138	7,606
Ustvarjalna Evropa – Kultura	*217*	*220*	*224*	*227*	*231*	*235*	*238*	*1,592*
Mediji+	*385*	*391*	*398*	*404*	*411*	*417*	*423*	*2,830*
Demokracija, državljani, enakost, pravice in vrednote	*434*	*440*	*447*	*455*	*462*	*469*	*476*	*3,184*
Program Enotni trg	785	846	779	786	787	781	774	5,538
Program Euratoma za raziskave in usposabljanje, od tega:	1,507	1,325	1,166	1,015	1,061	1,411	1,221	8,706
Prispevek za mednarodni termonuklearni poskusni reaktor	*892*	*784*	*690*	*600*	*628*	*835*	*722*	*5,150*
Instrument za nujno pomoč v Uniji (ESI)	-	-	-	-	-	-	-	-
Zaščita eura pred ponarejanjem (program „Pericles V“)	1	1	1	1	1	1	1	7
Razgradnja jedrskih elektrarn (Litva)	86	115	79	75	82	80	87	604
Sodelovanje na področju jedrske varnosti in razgradnja	127	95	110	114	125	135	148	854
Pravosodje	95	97	99	101	103	105	107	707
Decentralizirane agencije	1,198	1,219	1,226	1,240	1,254	1,268	1,280	8,687
Drugo (drugi ukrepi, pooblastila)	659	252	251	268	266	273	264	2,233
Razlika	855	1,020	1,023	1,053	1,048	1,051	1,037	7,085
Globalna Evropa	**23,138**	**23,213**	**23,166**	**27,174**	**31,132**	**31,103**	**31,074**	**190,000**
Instrument Globalna Evropa (*)	21,473	21,473	21,473	25,261	29,050	29,050	29,050	176,830
Širitev, vzhodno sosedstvo in preostala Evropa	*4,564*	*4,564*	*4,564*	*5,369*	*6,175*	*6,175*	*6,175*	*37,586*
Podsaharska Afrika	*6,403*	*6,403*	*6,403*	*7,532*	*8,662*	*8,662*	*8,662*	*52,727*
Azija in Tihi ocean	*1,790*	*1,790*	*1,790*	*2,106*	*2,422*	*2,422*	*2,422*	*14,742*
Amerika in Karibi	*965*	*965*	*965*	*1,135*	*1,305*	*1,305*	*1,305*	*7,945*
Bližnji vzhod, Severna Afrika in Perzijski zaliv	*4,556*	*4,556*	*4,556*	*5,360*	*6,164*	*6,164*	*6,164*	*37,520*
Svetovne zadeve	*1,608*	*1,608*	*1,608*	*1,892*	*2,175*	*2,175*	*2,175*	*13,241*
Rezerva	*1,587*	*1,587*	*1,587*	*1,867*	*2,148*	*2,148*	*2,148*	*13,072*
Skupna zunanja in varnostna politika (SZVP)	417	419	423	429	430	433	436	2,987
Čezmorske države in ozemlja (ČDO) (tudi Grenlandija)	89	133	133	177	133	133	89	887
Drugo (drugi ukrepi, pooblastila)	292	318	269	289	352	321	335	2,176
Razlika	867	870	868	1,018	1,167	1,166	1,164	7,120
Uprava	**14,083**	**14,397**	**14,746**	**14,980**	**15,205**	**15,415**	**15,621**	**104,447**
Razlika skupaj	**2,557**	**1,105**	**1,113**	**1,299**	**1,448**	**1,751**	**1,735**	**11,008**
SKUPAJ	**253,919**	**261,328**	**256,400**	**257,822**	**256,041**	**243,541**	**234,005**	**1,763,056**
v % BND (EU-27)	**1.31%**	**1.33%**	**1.29%**	**1.29%**	**1.27%**	**1.19%**	**1.13%**	**1.26%**

(*) 25 milijard EUR iz sredstev za obdobje 2028–2034 bi se lahko namenilo humanitarni pomoči

Nad zgornjimi mejami, od tega:								
Instrument prilagodljivosti	2,000	2,000	2,000	2,000	2,000	2,000	2,000	14,000
Ukrajina	13,462	13,198	12,939	12,685	12,437	12,193	11,954	88,867
Catalyst Europe (posojila za politike v okviru načrtov za nacionalna in regionalna partnerstva)								(150 milijard EUR v tekočih cenah)
Krizni mehanizem								(0,25 % BND – 350 mrd.)
Zunaj VFO								
Evropski mirovni instrument	4,106	4,025	3,946	3,869	3,793	3,719	3,646	27,104